

- ⊕ **Exposicions:** 50 anys del Grup de Folk a Barcelona
- ⊕ **Cultura popular:** Les festes de l'ós del Vallespir
- ⊕ **Teatre:** 'La bona persona de Sezuan' al TNC

EL JUDICI ES GIRA CONTRA LA **UNIÓ EUROPEA**

LA DADA D'EN JOE BREW Interès global pels polítics: què ens en diu la Wikipedia?

L'ARAVOT Els altres judicis de l'1-O

{ Avui, 2 de febrer de 2019, **Jordi Cuixart i Jordi Sànchez** fa 474 dies que són a la presó, **Oriol Junqueras i Joaquim Forn** 457 i **Carme Forcadell, Dolors Bassa, Raül Romeva, Josep Rull i Jordi Turull** en fa 347 }

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

EL JUDICI ES GIRA CONTRA LA UNIÓ EUROPEA

Aquest divendres, primer de febrer, ha estat un dia que serà molt difícil d'esborrar de la memòria. Veure la Generalitat lliurant a la Guàrdia Civil el govern de Catalunya, la presidenta del parlament i els dirigents d'Òmnium i l'ANC és molt dolorós. I no hi ha manera de rebaixar-ho, tot i saber que era això que els presos, tots ells, volien que passés.

Al vespre, la decisió encertada i valenta de l'Assemblea Nacional Catalana d'ocupar la delegació de la Unió Europea a Barcelona ho ha capgirat tot novament. Perquè ha donat sentit a tot allò que passava. Allò que al matí, en algun moment, havia semblat un sacrifici desconcertat a la nit s'ha transformat en una palanca. Girant el judici contra la Unió Europea convertim la farsa jurídica del Suprem en alguna cosa més que un ritual que ja té la sentència escrita.

Perquè recuperem la primacia política, es torna a centrar el cas en el debat sobre els drets dels ciutadans i la democràcia i es desmunta el fals debat amb què Espanya ha volgut arraconar tots aquests mesos els fets d'octubre, disfressant-los de crim, carn de tribunal.

Per això, l'apel·lació a la Unió Europea és una necessitat imperativa, tal com ha entès molt bé l'ANC. Perquè només en el marc europeu –no sé si de la Unió Europea, però segur que en el marc europeu– es podrà dirimir de

manera democràtica el conflicte polític entre Catalunya i Espanya.

D'Espanya, no se'n pot esperar res. La presència de Pedro Sánchez ha deixat clara la seua inacció absoluta, si no la complicitat total amb el PP. I el silenci de les esquerres espanyoles davant la repressió i l'ascens del feixisme de Ciutadans i Vox fa evident que no hi ha cap camí, cap ni un, que passe per Madrid.

Per tant, cal comptar amb dues forces per a guanyar, la pròpia i aquella que des d'Europa siga capaç de posar pressió a Espanya. I totes dues es posen en joc amb l'ocupació de la seu de la Comissió Europea a Barcelona.

La força pròpia, perquè aquesta actuació apoderi novament els ciutadans. Tots nosaltres som ciutadans de la Unió Europea. Nosaltres estem sotmesos a una violació sistemàtica dels drets democràtics. I nosaltres reclamem, fent ús de la nostra ciutadania europea, que les institucions ens defensin a tots. Com

Ocupar casa seua a Barcelona és una acció exemplar. No podem deixar que continue mirant cap a una altra banda i esquivant les seues responsabilitats

el Tribunal Federal de Slesvig-Holstein va defensar de manera inoblidable els drets del president Puigdemont. Com la Confederació Helvètica ha defensat els drets de Marta Rovira i Anna Gabriel. Com els tribunals i els polítics belgues han defensat els exiliats de Brussel·les i han permès als dirigents catalans de continuar lluitant per la llibertat des de la Casa de la República. Com Escòcia ha defensat qui anomenen 'our Clara', Clara Ponsatí, que efectivament, ja és d'ells, també.

—

Aquest any llarg que ha passat des de la declaració d'independència, la preocupació d'Europa per la repressió ha crescut exponencialment, com tots vàrem comprovar durant la visita de Pedro Sánchez al Parlament Europeu. Però la Comissió Europea, el veritable i antidemocràtic motor de la burocràcia brussel·lesa, ha restat impassible al patiment dels catalans i a les demandes de suport. Per això, ocupar casa seua a Barcelona és una acció exemplar. No podem deixar que continue mirant cap a una altra banda i esquivant les seues responsabilitats. Puigdemont no és diferent de Junqueras, Comín no és diferent de

Cuixart. Ponsatí no és diferent de Turull. Tots ells són ciutadans de la mateixa Europa, i fent les mateixes coses han de tenir garantits els mateixos drets i el mateix tracte. En qualsevol país i territori. Ací també.

—

La Unió Europea no tan sols no té cap dret d'apartar la mirada de l'infame bus blanc de la Guàrdia Civil que s'ha emportat la política –no només els polítics– presonera a Madrid. Tampoc no té dret a menystenir-nos, a menystenir la nostra reclamació. Perquè hi ha en joc la seua credibilitat. Perquè té una responsabilitat que no pot esquivar. Però també perquè, dels seus onze pares fundadors, cinc van ser presos polítics i van patir persecució (Adenauer, Spinelli, Manholt, De Gasperi i Schuman) i quatre van haver d'exiliar-se per poder continuar lluitant per la llibertat dels seus països (Bech, Beyen, Monnet i Spaak). D'allà, d'ells, venim, i ací som avui, aguantant i resistint les condicions de presó i exili que ells van conèixer tan bé. I va ser per a eliminar per sempre aquestes condicions indignes que van decidir d'unir totes les seues forces. ■

HISTÒRIES DEL REREPAÍS

MERCÈ IBARZ

Paisatge de la sèrie gal·lesa 'Y Gwyll. Hinterland', històries locals que van enllà d'un món rural i s'alcen com a imatge poderosa del món d'avui. NETFLIX

Les sèries policials retraten més el món rural que no l'urbà. La sèrie gal·lesa 'Y Gwyll (Hinterland)' conta un món devastat on tots tenen mòbils, ordinadors i prenen tota mena de pastilles i drogues

Fa dies que em ronda pel cap: les sèries policials retraten de fa temps no pas la ciutat sinó el rerepaís, un món que costa de dir-ne rural perquè els escenaris són petites ciutats i, sobre-tot, pobles més aviat formats per granges esparses i un nucli urbà reduït, d'economies sovint a mata-degolla. L'herència i l'ombra de *Twin Peaks* i l'assassinat de Laura Palmer (David Lynch i Mark Frost, 1991) és allargadíssima i fructífera. Des del *Wallander* suec, que va durar vuit anys i ocupar trenta-sis episodis protagonitzats per actors diferents, fins a tantes de les més recents, el rerepaís s'alça com a metàfora poderosa del món i les persones que avui passen desapercebuts entre les notícies que no van més enllà dels titulars d'assassinats masclistes, tràfic de drogues, desaparició de criatures, crims familiars i assassinats en massa als instituts de secundària nord-americans. Si la novel·la negra i policial és la novel·la social contemporània, les sèries ídem en són la traducció visual. Sense contemplacions.

Ara segueixo *Hinterland*, de la BBC de Gal·les, que allí s'ha pogut veure en llengua gal·lesa i aquí veiem en versió anglesa. En gal·lès el títol és *Y Gwyll*. Vol dir exactament això, el rere-

El canal públic gal·lès SC4, nascut per a promoure la llengua, pràcticament parlada només en el 'hinterland' que retrata la sèrie, fa temps que va i és destinat sobretot al públic infantil. 'Y Gwyll' és la seva posada de llarg, una sèrie que no és pas perquè la vegin criatures

país. 'Hinterland' ve de l'alemany i literalment significa 'terra posterior'. Una terminologia que ve de l'època colonial, quan les mercaderies arribaven i s'exportaven pels ports marítims, significa l'àrea d'influència d'un port. L'avantpaís *ovoreland* seria la zona ultramarina a què s'adreça el tràfic d'aquest port. Interessant terminologia. L'avantpaís és format per l'expansió colonial, que ara en diem les exportacions que un país és capaç de fer. I el rerepaís és el territori i la població que el mercat colonial pot controlar amb els seus productes vinguts d'ultramar i, també, que dirigeix per a proveir les exportacions que li convenen. Són les terres posteriors, que en la sèrie protagonitzada per l'inspector Tom Mathias (Richard Harrington) i la inspectora Marek Rhys (Mali Harries) –actors gal·lesos tots dos, com gairebé tots els de la sèrie– esdevenen les terres d'una devastació personal i col·lectiva: dels bons i dels dolents, dels assassins i de la policia.

És una narració lacònica que creix i creix, en primeríssims plans de persones i objectes, sense somriures gairebé. La sèrie va començar a ser escrita per l'escriptor gal·lès Ed Thomas, que també n'ha dirigit episodis, i ara compta amb un bon grup de guionistes. Se n'han rodat dues versions: una en gal·lès per al canal regional SC4 i una altra en anglès amb tocs en gal·lès –els noms de tots els personatges excepte el de l'inspector protagonista que ve de Londres, cartells en bilingüe arreu– que ha distribuït la BBC i és la que hi ha disponible a Netflix. El canal públic gal·lès SC4, nascut per a promoure la llengua, pràcticament parlada només en el *hinterland* que retrata la sèrie, fa temps que va. La programació va destinada sobretot a les criatures, amb sèries d'animació, el serial *Pobol y Cym* que s'emet des del 1974 (!) i retransmissions de l'esport nacional, el rugbi. *Y Gwyll* és la seva posada de llarg, una sèrie que no és pas perquè la vegin criatures.

Va costar més de dos anys trobar-ne el pressupost, però aquí la tenim. Un crític britànic n'ha dit 'A crime with a view', 'Un crim amb vistes', i així és també: el paisatge és un protagonista

No m'estranya gens que la cantant i poeta Patti Smith s'hi passi hores, mirant sèries, a casa i als hotels on pernocta, de vegades sense entendre-hi res perquè són en suec o en altres llengües que desconeix

més, potser el principal. El paisatge físic, i el paisatge moral, l'econòmic, el polític. Si l'escriptor sud-africà Coetzee va titular *Terres de ponent* (1974) un dels seus despietats i poderosos retrats del seu país, una reflexió sobre els efectes del poder sense límits, l'obsessió i la culpa, *Hinterland* no queda enrere en tant que nom topogràfic que retrata una realitat igual de dominada per l'obsessió i la culpa: en aquest cas, la sort dels més joves, criatures i adolescents, i el desconcert de pares i mares, alguns capaços d'enviar a la presó el fill per tal de salvar la família, fins i tot al preu de quedar-se sol, sola. No us en dic més, per si la voleu veure.

Reconec que quan vaig a la casa dels pares, a Saidí, em començo a mirar les coses com en aquestes sèries. No m'estranya tampoc que la cantant i poeta Patti Smith s'hi passi hores, mirant sèries, a casa i als hotels on pernocta, de vegades sense entendre-hi res perquè són en suec o en altres llengües que desconeix, quan les troba pels canals internacionals. Considera, diu en un dels seus llibres que més m'agraden, les memòries *M Train* (2015), que el detectiu contemporani és el poeta veritable, a la recerca d'unes veritats que sempre li acaben fent mal i que persegueix perquè sap prou bé que significa no fer bé les coses.

Un rerepaís on tots –joves i vells, assassins, còmplices, policies i testimonis fugissers– tenen mòbils, ordinadors i prenen tota mena de pastilles i drogues. Del tot desconectats del que un dia va ser una comunitat de sentit col·lectiu. És el rerepaís que també es veu a les grans ciutats: als barris i llocs desatesos, que en el cas de Barcelona poden ser tant Nou Barris o Pedralbes (del qual sabem menys encara que dels barris pobres, i mira que dels pobres en sabem poc). En el món rural, ho constato sovint, la desconexió del que durant segles va ser encara pot ser més intensa i és igual de desconeguda fora, però no pas per a ell mateix, en un poble se sap tot, cosa encara més desconcertant de viure.

CAPGIREM EL MÓN DE L'ENERGIA!

PEP PUIG

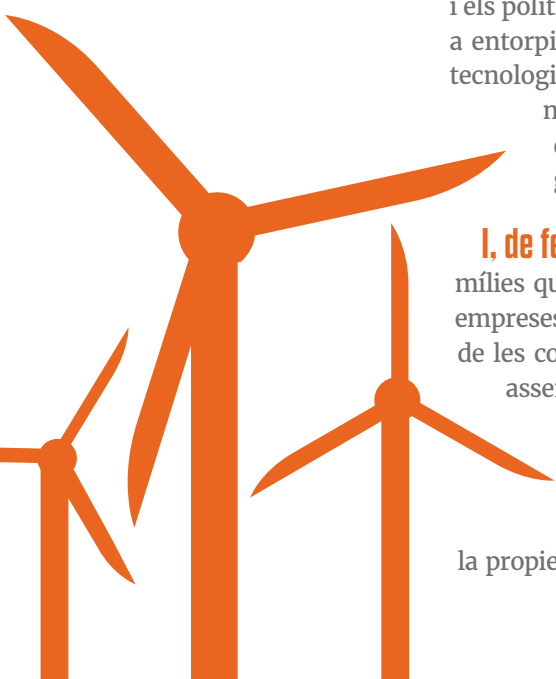
«Hem de ser conscients que cada factura d'energia que paguem als oligopolis energètics representa un empobriment de la nostra comunitat»

D'un temps ençà, segurament deveu haver sentit a parlar de la transició energètica, que és com s'ha convingut d'anomenar (tant en debats orals com en escrits) el canvi que la societat actual ha de fer per a abandonar, d'una vegada, l'addicció d'obtenir energia a partir de la crema de materials fòssils i fer néixer una societat on l'obtenció d'energia ja no sigui a partir del foc sinó a partir dels fluxos, és a dir, mitjançant la captació, la transformació i l'ús de l'energia continguda en els fluxos biosfèrics i litosfèrics.

El canvi que cal fer, si volem sobreviure dignament en aquest planeta, és tan brutal que la paraula 'transició' no li escau gens, perquè fa entendre que el canvi es pot anar fent de manera pausada i sense presses, i la situació d'emergència climàtica requereix que el canvi es faci ben de pressa i amb molta urgència.

Atès que aquells qui trafiquen amb materials fòssils no tenen gens d'interès a deixar de traficar-hi i que aquells qui cremen aquests materials en grans instal·lacions de combustió tampoc no tenen gens d'interès a deixar de cremar-los, i que tot això s'ha traduït en el fet que aquests poderosos grups, i els polítics que els serveixen, han fet mans i mànigues per a entorpir i retardar tant com puguin la penetració de les tecnologies que ens permeten de disposar d'energia sense necessitat de cremar res, no tenim cap més remei que treballar, des de baix, per fer possible el capgirament del món de l'energia.

I, de fet, ja hi ha qui ho fa. Totes aquelles persones i famílies que prenen la decisió de deixar de ser clients de les empreses oligopolístiques de l'energia i passen a ser clients de les comercialitzadores d'electricitat verda i neta ja van assentant les bases per a fer el capgirament que dèiem. També ho fan aquelles persones i famílies que decideixen de generar l'energia que necessiten, bé sigui posant-se instal·lacions solars tèrmiques o fotovoltaïques a casa o bé participant en la propietat d'instal·lacions solars o èliques comunitàries.

Per descomptat que aquest capgirament pot ser facilitat o entorpit des dels governs i les administracions

Capgirem l'energia, doncs, deixant de ser 'consumidors' passius i exercint com allò que som: persones actives que capten, transformen i fan servir l'energia del seu entorn

I també ho fan aquelles persones i famílies que rehabiliten energèticament l'habitatge on fan vida, perquè redueixen les necessitats d'energia fent-ne un ús més eficient, evitant les pèrdues i lluitant contra el malbaratament de l'energia, tan habitual en la nostra societat.

Per descomptat que aquest capgirament pot ser facilitat o entorpit des dels governs i les administracions. Però, al capdavant, qui té un paper clau en aquest capgirament són les persones i les comunitats locals, tot fent una apropiació social de les tecnologies que ens permeten de captar, transformar i emprar l'energia continguda en els fluxos biosfèrics i litosfèrics.

Hem de ser conscients, les persones, que cada factura d'energia que paguem als oligopolis energètics representa un empobriment de la nostra comunitat, perquè els diners marxen del nostre entorn per anar a parar vés a saber on. Els oligopolis practiquen la clàssica economia extractiva que empobreix les comunitats i, de passada, enriqueix reduïdes castes que solament malden per fer créixer la seva riquesa a costa d'empobrir la societat.

El capgirament de l'energia vol dir treure l'energia de les mans d'aquells incendiàries del clima que ens han portat a la situació actual d'emergència ecològica global, i recuperar el poder de generar energia localment, a partir de l'aprofitament del sol, el vent, l'aigua, etc., que tenim a les nostres contrades.

Aquest sol fet pot representar una font de creació de riquesa local sempre que les instal·lacions de generació (que ens permeten de captar, transformar i emprar l'energia continguda en els fluxos biosfèrics i litosfèrics) estiguin en mans de la gent, o sigui que la gent, de manera individual o col·lectiva, hagi fet una apropiació social de les tecnologies que ho permeten i en sigui propietària.

Capgirar l'energia vol dir deixar de parlar d'energia i posar-se a fer com hem fet amb la tirallonga d'artefactes que ens envolten (entre els quals, els ordinadors i els telèfons mòbils): fer una apropiació social de les tecnologies que ens permeten de captar l'energia del sol i del vent.

Si avui una gran part de la societat fa servir ginys tecnològics com ara els ordinadors i els telèfons mòbils, ens podem preguntar com és que encara hi ha solament unes poques persones que escalfen l'aigua amb el sol, o amb la calor del subsòl, i generen electricitat amb el sol i el vent?

Capgirem l'energia, doncs, deixant de ser 'consumidors' passius i exercint com allò que som: persones actives que capten, transformen i fan servir l'energia del seu entorn, esdevenint productores i usuàries de l'energia (prod-users). ■

ACTE D'HUMILIACIÓ

PERE MARTÍ

L'autobús de la Guàrdia Civil espanyola que s'ha endut els presos polítics a Madrid. ALBERT SALAMÉ

Lliurar els dirigents independentistes a la Guàrdia Civil perquè els transporti com si fossin criminals a un judici injust és una imatge molt difícil de pair per a l'independentisme * Puig demana que l'estat espanyol assumeixi el deute de 20,693 milions d'euros *** El govern balear aconsegueix fer créixer el turisme d'hivern**

TEMA DEL DIA

Trasllat. Els presos independentistes ja són a Madrid: els homes, a Soto del Real, i les dones, a Alcalá Meco. Dues presons infectes, hostils, on hauran d'estar fins que acabi el judici i els comuniquin la sentència. El trasllat s'ha fet sense incidents importants, com havien demanat. Que no hi hagi hagut protestes massives no vol dir que la indignació no sigui molt gran. Políticament, això que ha passat avui és un acte d'humiliació, però les consideracions dels advocats defensors i les famílies s'han acabat imposant. Són els presos els qui han demanat que fos així, i s'ha de respectar, perquè són ells i les seves famílies els qui reben la repressió més directament. Però que la Generalitat hagi de lliurar els dirigents

independentistes a la Guàrdia Civil perquè els transporti com si fossin criminals a un judici injust és una imatge molt difícil de pair per a l'independentisme.

El pas dels mesos no ha fet oblidar que estan empresonats per un delictes que no existeix, que els han aplicat una presó preventiva injustificada per a augmentar el càstig i que els espera un tribunal hostil per a sentenciar-los. Serà un judici sense garanties, però ells hi volen anar a explicar-se, a denunciar què passa. No hi van a defensar-se, hi van a acusar. Sí, a acusar l'estat espanyol de no respectar els drets fonamentals, de negar el seu dret a la participació política, i a reivindicar el dret d'autodeterminació com a solució al conflicte català. Els presos

Els presos estan convençuts que el judici serà un bumerang contra l'estat espanyol

No pot ser que Espanya reconegui un president sorgit d'un cop d'estat i condemni un govern sorgit de les urnes

estan convençuts que el judici serà un bumerang contra l'estat espanyol. Caddascú ho farà amb el seu to, d'acord amb la seva defensa i la seva manera de fer, però totes són respectables.

L'única sentència que l'independentisme pot acceptar és l'absolució, perquè no han comès cap delictes. Aquestes darreres setmanes corre el rumor que les sentències seran 'toves' i que podrien sortir a final d'any de la presó. No hi ha cap prova sobre això, però, sigui com sigui, no hi ha sentències 'toves' ni sentències 'dures'. Qualsevol sentència que no sigui l'absolució serà dura, injusta, desproporcionada, cruel. De moment, els símptomes que ha donat el Tribunal Suprem espanyol indiquen tota la con-

trària: només cal llegir la interlocutòria d'assenyalament que s'ha fet pública avui i en què fan befa dels observadors internacionals per veure quin to tindrà el judici. Quan hi hagi la sentència serà el moment de valorar si l'estratègia que s'ha seguit ha estat l'adequada.

El Suprem farà un judici a la democràcia, no pas a l'independentisme. Ho reconeix el diari The Times, que equipara el Suprem amb la Inquisició espanyola. No es jutja un projecte polític concret, sinó el dret de defensar-lo, d'expressar-lo democràticament, d'acord amb el resultat d'unes eleccions, d'acord amb la voluntat popular. Per això, aquest judici afecta tots els demòcrates, estiguin a favor de la independència o en contra, perquè es jutja si es pot aplicar la voluntat popular expressada a les urnes. No pas si es viola una llei o una altra. La democràcia està per damunt la llei, i si la llei no s'adequa a la voluntat popular, s'ha de poder canviar. No pot ser que Espanya reconegui un president sorgit d'un cop d'estat i condemni un govern sorgit de les urnes.

MÉS QÜESTIONS

La dreia valenciana ressuscita l'anticatalanisme i posa Morera en el punt de mira. La dreia valenciana torna a aixecar la bandera de l'anticatalanisme de cara a les eleccions del maig per intentar desallotjar el govern del Botànic de la Generalitat. Tant el PP com Ciutadans han reobert la guerra de la llengua, qüestionant-ne el nom i l'ús, com feia temps que no passava. Els candidats dels dos partits, també els de l'Ajuntament de València, posen en qüestió novament la unitat de la llengua i persegueixen tot allò que consideren 'catalanista'. En el marc d'aquesta campanya, Ciutadans ha posat el president de les Corts, Enric Morera, en el centre dels atacs. El candidat Toni Cantó ha dit que Morera li havia imputat delictes d'odi per les seves declaracions contra l'escola valenciana i els mitjans de comunicació públics, cosa que el president de les Corts ha negat. En un escrit al seu mur de Facebook,

Morera justifica la seva posició des del compromís amb el valencianisme polític on sempre ha militat.

Puig demana que l'estat espanyol assumi el deute de 20,693 milions d'euros. El president de la Generalitat, Ximo Puig, xifra en 20.693,2 milions d'euros la part del deute del País Valencià que l'estat espanyol hauria d'assumir com a pròpia per haver-se generat a causa de la manca de finançament suficient per a pagar la sanitat, l'educació i els serveis socials. Ho ha exigit en una carta enviada, el 23 de gener, a la ministra d'Economia i Empresa espanyola, Nadia Calviño. El mateix dia, Puig va enviar una altra missiva a la ministra d'Hisenda, María Jesús Montero, en què li exigia que accelerés la reforma del model de finançament autonòmic per a acabar-la enguany. L'última dada de deute públic del País Valencià, corresponent al tercer trimestre del 2018, arriba als 46.018 milions d'euros, amb l'estat espanyol com a principal creditor, amb més de tres quartes parts. Per això, Puig proposa el quitament o la condonació del 45% del total. L'import ha d'establir-se, segons el president, a partir de dos components. El primer seria un percentatge idèntic per a totes les comunitats per la insuficiència de recursos rebuts per a finançar els serveis bàsics en el període 2009-2016. El segon cobriria la manca de finançament patida per les comunitats que, des de l'any 2002, reben fons per sota de la mitjana per habitant i, alhora, tenen una despesa per sota de la mitjana. La carta enviada a Calviño repassa la història de l'infrafinançament de les comunitats autònomes i les seves conseqüències en els deu anys de vigència de l'actual model de finançament autonòmic, que són tres: ajust en la despesa sanitària, educativa i de benestar social; retallada encara més gran de la resta de despesa, que se situa en el 38%, i augment generalitzat de l'endeutament fins a una ràtio deute/PIB que s'ha multiplicat per 2,9.

El govern balear aconsegueix de fer créixer el turisme d'hivern. El govern

L'1 de febrer de 1901 va entrar en servei la línia urbana entre l'estació de Perpinyà i la plaça de la Llotja. RA

balear ha explicat que, gràcies a la campanya Better in Winter, havia augmentat el nombre de turistes un 49% al desembre. En declaracions als mitjans, la consellera de Turisme i vice-presidenta del govern, Bel Busquets, ha dit que les darreres dades reflectien una baixada en els pics d'estiu i que, en canvi, els turistes havien crescut un 10% al gener i un 18% al març. Per Busquets, les dades demostren que la campanya Better in Winter funciona. La vice-presidenta ha reiterat que s'havien pogut signar més contractes de feina i que s'oferia una nova experiència als turistes que visitaven les Illes a la primavera, la tardor i l'hivern a partir d'un producte basat en la cultura, la natura, la gastronomia i l'esport.

Els treballadors afectats per la torrentada de Mallorca podran cobrar l'atur. Els treballadors afectats per la torrentada al Llevant de Mallorca del passat 9 d'octu-

bre podran cobrar l'atur, encara que no tinguin el període de cotització necessari per a tenir dret a la prestació. Així ho recull una ordre ministerial de Treball que entra en vigor avui. Això sí, només podran beneficiar-se'n les persones a qui hagin aplicat un ERO temporal o una reducció temporal de la jornada laboral perquè l'empresa s'hagi vist obligada a aturar o disminuir l'activitat per culpa de les inundacions. Segons el govern, noranta-dos negocis han demanat ajuts per a pal·liar els desperfectes ocasionats per les pluges torrencials. Els treballadors beneficiaris podran cobrar l'atur fins que s'acabi el període de suspensió del contracte o de reducció temporal de la jornada. A més, com que és una situació de força major, el temps que rebin la prestació no els el restaran del que puguin tenir acumulat. Els interessats hauran de presentar la documentació acreditativa al Servei Públic d'Ocupació estatal. A partir d'avui, tenen un mes per a fer-ho.

LA XIFRA

18 milions d'euros és el benefici que ha aconseguit Andorra Telecom durant el 2018 amb un benefici de divuit milions d'euros, una xifra que el director general analitza en positiu en un context de descens dels ingressos per itinerància.

TAL DIA COM AVUI

L'1 de febrer de 1901 va entrar en servei la línia urbana entre l'estació de Perpinyà i la plaça de la Llotja. La línia Perpinyà-Canet va ser la primera línia que va posar en funcionament la Companyia Central de Tramvies Elèctrics, que tenia una concessió de 60 anys. En aquella època, a part d'aquesta línia suburbana, hi havia tres línies de tram urbanes: la línia 1, que anava de l'estació du Midi a l'ajuntament; la 2, de Sant Martí a Nostra Senyora; i la número 3, que unia Nostra Senyora amb la Patte d'Oie al barri de l'Alt Vernet.

Els presos polítics ja esperen que comenci el judici en presons espanyoles

Judici 1-0 Els presos polítics ja són a Soto del Real i a Alcalá Meco, a l'espera que comenci el judici al Suprem el 12 de febrer

REDACCIÓ

Els presos polítics ja són a Madrid, quan falten deu dies perquè comenci el judici contra l'1-O. Un enorme dispositiu de seguretat dels Mossos d'Esquadra i de la Guàrdia Civil va garantir el **trasllat des de primera hora del matí** fins a la tarda. Dolors Bassa i Carme Forcadell van ser les primeres traslladades, des del Puig de les Basses i el Mas d'Enric, respectivament, a Can Brians II. A tots tres centres, hi havia concentracions de suport i solidaritat amb les preses. Els set presos dels Lledoners van començar el **trasllat més tard**, atès que la presó del Bages és més a prop de Can Brians II. Abans del trasllat, els presos van escriure els **últims missatges** abans de partir cap a Madrid.

El govern va rebre els presos al centre de Sant Esteve Sesrovires per acomiadar-los. Després d'un consell executiu extraordinari, va fer una **declaració institucional** per a denunciar la vulneració de drets fonamentals i que el Suprem faci un 'judici a la democràcia'. En una intervenció en anglès, el president Quim Torra va reclamar l'atenció de la comunitat internacional en el judici,

A Can Brians II i durant el trajecte per l'autopista, la gent va respondre a la convocatòria de l'ANC per a donar suport als presos polítics. Un **vídeo de l'extensa comitiva** que els acompanyava, tant de policia com de motocicletes i cotxes que feien sonar els clàxons en suport, va fer-se viral.

Un altre vídeo que va córrer per les xarxes va ser el d'un **guàrdia civil que es reia dels**

presos polítics i dels manifestants des de dins el furgó.

El Suprem posa data

En ple trasllat a Madrid, el Tribunal Suprem espanyol va fer pública la interlocutòria d'assenyalament, amb l'acceptació i refús de proves i testimonis, i va anunciar oficialment que el judici **començarà el dimarts 12 de febrer**, després de moltes especulacions i d'haver **jugat amb la data amb filtracions** a la premsa. Entre els **testimonis acceptats** hi ha Mariano Rajoy, Artur Mas, Íñigo Urkullu, Gabriel Rufián, Marta Pascal, Roger Torrent, Ada Colau, Cristóbal Montoro, Soraya Sáenz de Santamaría, Enric Millo, David Fernández, Josep

La gent va respondre a la convocatòria de l'ANC per a donar suport als presos polítics

Lluís Traperó i Mireia Boya, a més de ferits de l'1-O. En canvi, ha refusat que declarin Felipe VI, Carles Puigdemont, Noam Chomsky i Paul Preston, entre més.

El Suprem, però, va **descartar de ple la presència d'observadors internacionals** a la sala. Ho havien demanat diverses entitats i organitzacions de drets humans. A més, el tribunal de l'1-O feia befa de la petició de la defensa i argumentava que el fet que el judici sigui televisat permet que qualsevol ciutadà sigui observador. **III**

L'autobús de la Guàrdia Civil espanyola que s'ha endut els presos polítics a Madrid. ALBERT SALAMÉ

Indignació pel trasllat dels presos polítics

En imatges Des de les concentracions de matinada davant les presons fins a la manifestació davant la delegació de la UE a Barcelona

1. Concentració als Lledoners per a acomiadar els presos polítics. ALBERT SALAMÉ // 2 i 4. Desplegament policíac i concentracions al Mas d'Enric pel trasllat de Carme Forcadell a Brians 2. ACN // 3. Concentració al Puig de les Basses. ACN

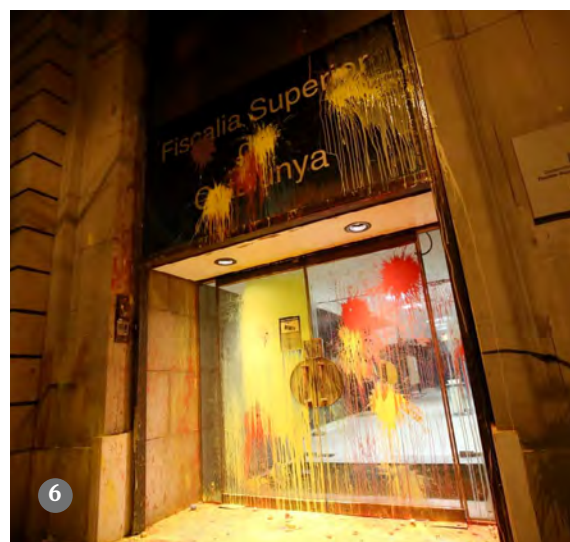

1. L'autobús de la Guàrdia Civil espanyola que s'ha endut els presos polítics a Madrid. ALBERT SALAMÉ // 2, 3 i 4.

Concentració a Brians. ALBERT SALAMÉ // 5. Declaració institucional del govern per a reclamar l'atenció de la comunitat internacional durant el judici. ACN // 6. Concentració davant el parlament contra el trasllat. OE

vilaweb.cat
2-3 febrer 2019

🏠 SIGNATURES ACTUALITAT 7DIES DESCONNECTA 24H

1-4. Tancada i concentració davant la delegació de la Comissió Europea a Barcelona. ALBERT SALAMÉ // 5. Manifestació dels CDR. ALBERT SALAMÉ // 6. La façana de la Fiscalia Superior de Catalunya, pintada de groc i de vermell. ALBERT SALAMÉ

vilaweb.cat
2-3 febrer 2019

🏠 SIGNATURES ACTUALITAT 7DIES DESCONNECTA 24H

Concentracions a Girona, Berga, Cardedeu, Reus, Lleida i Vilanova i la Geltrú. TWITTER

Interès global pels polítics catalans i espanyols: què ens en diu la Wikipedia?

JOE BREW

La Wikipedia, la popular enciclopèdia en línia, fa públiques les dades de les visites de les seves pàgines. Unes dades que són útils per als analistes en la mesura que reflecteixen quins són els interessos, segons cada llengua, sobre una qüestió o una persona al llarg del temps.

Fixem-nos en un exemple. Si examinem les visites diàries de la pàgina en anglès de Josep Borrell a la Wikipedia, hi apareixen clarament tres pics. (1)

El primer pic coincideix amb el seu nomenament com a ministre d'Afers Estrangers del govern de Pedro Sánchez, un moment en què molts anglòfons s'hi podrien

haver interessat. El segon pic, al setembre, coincideix amb l'entrevista a la BBC i els comentaris que va fer sobre la proposta de Donald Trump del mur de Mèxic. I el tercer pic és al novembre, quan va acusar Jordi Salvador (diputat d'ERC) d'haver-li escopit. Les cerques en anglès sobre Borrell es van mantenir notablement elevades durant la resta del novembre, coincidint també amb les multes d'Abengoa i els comentaris supremacistes que va fer sobre els nadius americans.

Les dades de la Wikipedia són un bon indicador de l'interès general en una persona. I com que podem segregar-les per llengua, podem determinar d'on ve aquest interès.

Per això, fem servir les dades de la Wikipedia per calibrar l'interès en els polítics catalans i espanyols al llarg del temps.

LA PREGUNTA

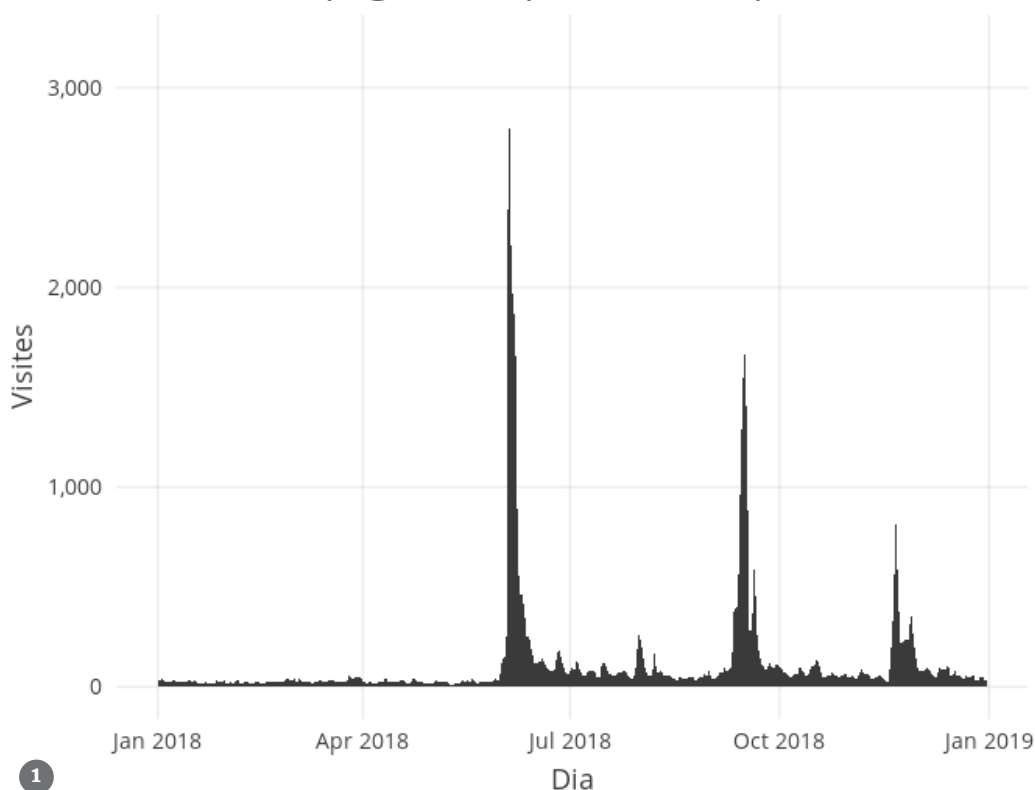
Quin interès global hi ha pels polítics catalans i espanyols?

MÈTODES

Hem reunit les dades diàries de visites de les pàgines de Wikipedia en tres llengües – anglès, espanyol i català – de vint-i-quatre figures polítiques: Albert Rivera, Anna Gabriel, Antoni Comín, Carles Puigdemont, Carme Forcadell, Clara Ponsatí, Dolors Bassa, Inés Arrimadas, Joaquim Forn, Jordi Cuixart, Jordi Sánchez, Jordi Turull, Josep Borrell, Josep Rull, Lluís Puig, Marta Rovira, Meritxell Serret, Miquel Iceta, Oriol Junqueras, Pablo Casado, Pedro Sánchez, Raül Romeva, Valtònyc i Xavier García Albiol.

La dada L'analista de dades Joe Brew explica, a partir del trànsit de visites a la Wikipedia, quin és l'interès que desperten els polítics catalans i espanyols

Visites de la pàgina Wikipedia de Josep Borrell

1

Dades de Wikipedia. Gràfic de Joe Brew @joethebrew. | www.vilaweb.cat

Dels vint-i-quatre, disset són catalans sobiranistes (els vuit exiliats i els nou presos polítics) i els altres set són els unionistes més coneguts. Tots són polítics tret de Valtònyc, que és músic.

Hem comparat les visites totals de les pàgines i les visites al llarg del temps entre diferents polítics.

RESULTATS

El gràfic següent (2) mostra el nombre total de visites de les pàgines de Wikipedia en cada llengua durant el 2018 de les vint-i-quatre persones analitzades.

Hi ha diversos factors notables en el gràfic que val la pena de destacar:

Pedro Sánchez és el polític que desperta més interès en castellà.

Carles Puigdemont, tanmateix, genera més interès que Sánchez tant en català com en anglès.

Els polítics unionistes catalans (Iceta, Arrimadas i García Albiol) generen més interès en castellà que no pas en català o anglès.

Els polítics empresonats o a l'exili generen més interès en anglès que no pas els polítics unionistes catalans.

Les diferències dràstiques en les ràtios de les cerques en castellà i en català per alguns individus suggereixen una 'desconnexió' de molts espanyols respecte dels polítics catalans, i de molts catalans respecte dels dirigents espanyols.

La desconnexió entre català i espanyol

L'últim punt de l'apartat anterior requereix una explicació més detallada. Alguns polítics

catalans gairebé no generen interès en castellà, mentre que alguns polítics espanyols gairebé no interessen en català. El gràfic següent, (3) per exemple, mostra la comparativa entre les pàgines en castellà i en català.

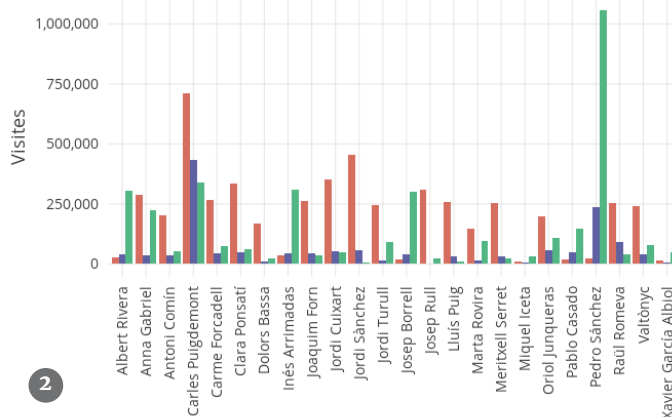
Una altra manera de veure les dades anteriors (4) és la ràtio de visites de les pàgines en català respecte del castellà i viceversa.

Alguns casos són emblemàtics de la desconnexió catalana-espanyola. Lluís Puig, per exemple, només va rebre 11.285 visites en castellà, però en català en va rebre vint-i-quatre vegades més (270.118). La pàgina de Wikipedia de Josep Rull en català va tenir sis vegades més visites que no pas en castellà. En el cas de Valtònyc, la pàgina en català va tenir tres vegades més visites que no pas la castellana. Són unes dades sorprenents per a una llengua amb només deu milions de parlants.

A l'altra punta de l'espectre, les pàgines en castellà de Wikipedia dels polítics unionistes catalans van tenir moltes més visites que no pas les catalanes. La pàgina en castellà de Xavier García Albiol va tenir cinc vegades més trànsit que no pas la pàgina en català. Per cada visitant en català de la pàgina de Miquel Iceta, n'hi havia set en la versió castellana. Per a Inés Arrimadas, la ràtio de visites castellà-català va ser de dotze. Només els polítics independentistes més coneguts van tenir més visites en castellà que no pas en català.

Clarament, hi ha una desconnexió en l'interès pels polítics entre els diferents grups lingüístics. Les pàgines de

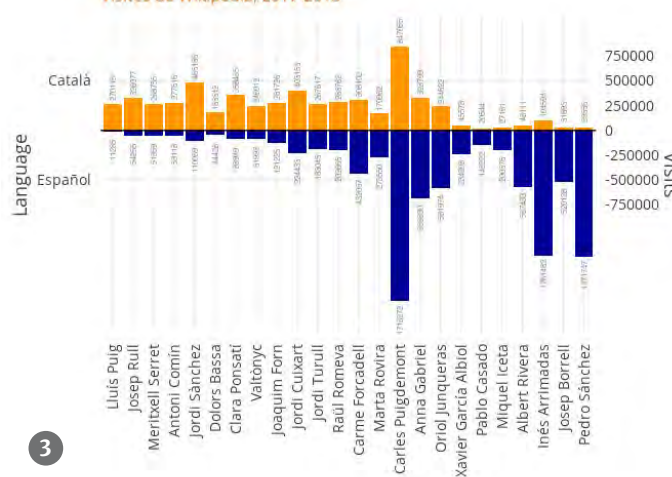
Visites de Wikipedia, 2018

2

Català vs. Castellà

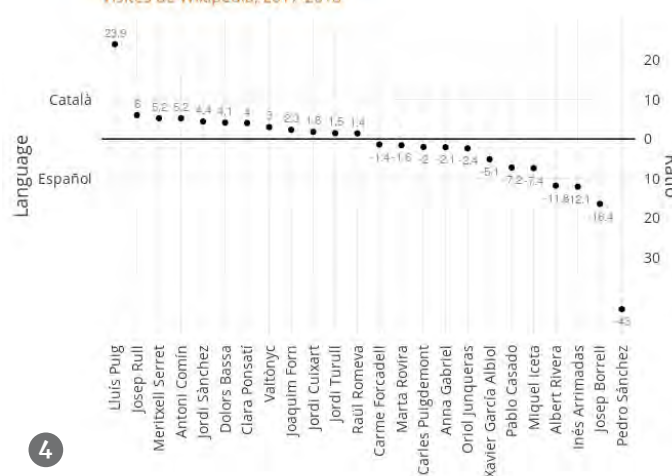
Visites de Wikipedia, 2017-2018

3

Ràtio: Català vs. Castellà

Visites de Wikipedia, 2017-2018

4

la Wikipedia espanyola dels presos polítics i exiliats catalans tenen molt poc trànsit, mentre que les pàgines en català en tenen molt. De la mateixa manera, el trànsit de les pàgines en català dels polítics unionistes és molt baix.

'Internacionalització': visites de pàgines en anglès

Un dels aspectes més sorprenents de les dades és la quantitat de trànsit que generen els presos polítics i exiliats catalans. El gràfic següent mostra el nombre total de visites a les pàgines en anglès de la nostra mostra entre el 2017-2018 (Josep Rull no va tenir pàgina en anglès a la Wikipedia fins al juliol del 2018, cosa que explica les xifres baixes)(5).

Les dades més sorprenents fins ara són aquestes:

—Carles Puigdemont va tenir més de quatre vegades més visites a la pàgina en anglès que no pas el president del govern espanyol, Pedro Sánchez.

—Dos presos polítics catalans (Oriol Junqueras i Raül Romeva) van tenir més visites en anglès no pas que alguns polítics espanyols (Albert Rivera i Pablo Casado).

Un altre element que sorprèn és l'efecte ambigu de la presó versus l'exili en termes d'impacte internacional (visites en anglès). El gràfic següent mostra les visites de les pàgines en anglès de presos i exiliats. Tret de Puigdemont (que era el més conegut fins i tot abans del referèndum), no hi ha diferències notables entre el nombre de visites en anglès a les pàgines dels independentistes presos i a les dels exiliats. (6)

Examinar les visites dels dirigents polítics catalans més coneguts –Junqueras i Puigdemont– confirma això que hem dit. Puigdemont rep molta més atenció que Junqueras (no és estrany, l'un és el president i l'altre el vice-president), però les visites d'ambdós polítics creixen en el període posterior a l'exili i la presó, respectivament. De fet, l'increment és una mica més gran (relativament) en el cas de Junqueras.

En altres paraules, l'exili i la presó van fer créixer l'interès en anglès tant en Puigdemont com en Junqueras (7).

Tendències al llarg del temps

El gràfic següent (8) mostra el nombre total de visites a les pàgines de Wikipedia dels polítics exiliats catalans.

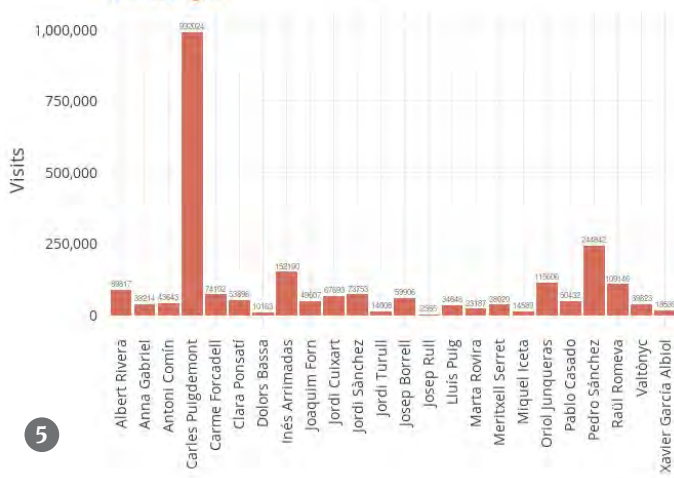
És clar que l'interès en espanyol va arribar al pic l'octubre del 2017, i després es va mantenir relativament baix. En anglès, l'interès també va tenir el punt més alt a l'octubre, però es va mantenir elevat durant el 2018 (per Carles Puigdemont). L'interès en català va arribar al punt més àlgid durant la primavera, es va mantenir relativament elevat i, per alguna raó, ha crescut aquests darrers mesos.

El gràfic següent (9) és el mateix que l'anterior, però per als presos polítics.

Al gràfic, l'interès en català i en anglès té un patró similar (pic a l'octubre, seguit per un ressorgiment a la primavera i elevat a partir d'aleshores), mentre que en castellà l'interès ja no ressorgeix passat el pic de l'octubre del 2017.

El gràfic següent (10) mostra les mateixes dades

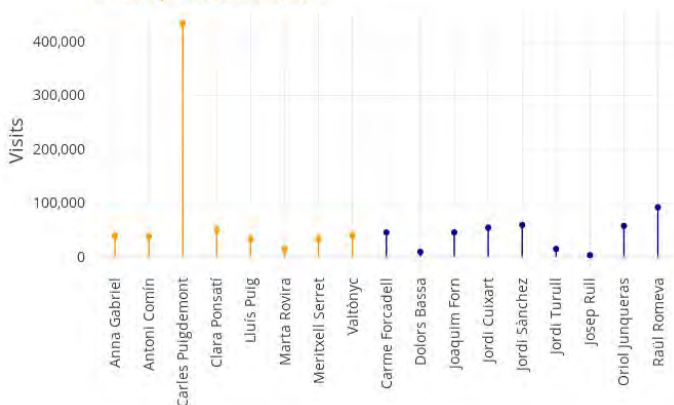
2017-2018 visites de pàgines Wikipedia
(Només Anglès)

5

Visites de pàgines Wikipedia

Exiliats i presos catalans, 2018

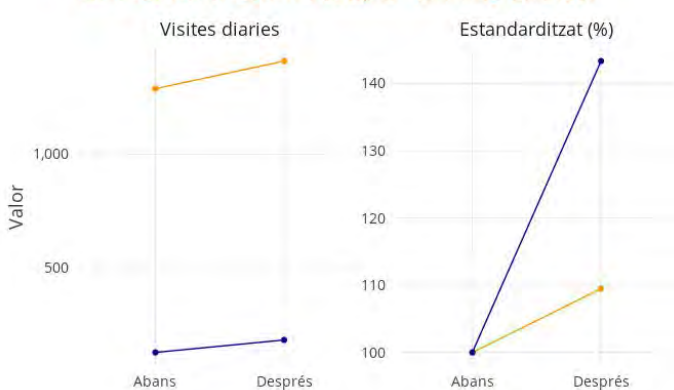

6

Exile Prison

Abans i després del 2 de novembre

Visites Wikipedia en anglès
Abans = 2017-01-01 - 2017-11-01; Després = 2017-11-02 - 2018-12-31

7

Carles Puigdemont Oriol Junqueras

respecte dels polítics unio-
nistes, tant catalans com
espanyols.

Hi ha dos pics clars: (a) per
Inés Arrimadas abans de les
eleccions del desembre del
2017 i (b) per Pedro Sánchez
quan va ser investit president
del govern espanyol.

Tanmateix, és important
de tenir en compte l'escala
i les diferències entre llen-
gües. El pic d'Inés Arrimadas
en anglès –el desembre del
2017– és inferior del de Carles
Puigdemont el mateix mes. I
també hi va haver més interès
en anglès en Carles Puigde-
mont que en Inés Arrimadas
cada mes del 2018. (11)

Examinem l'interès pels
presidents català i espanyol al
llarg del temps. Tot i que les
visites a la pàgina en anglès
de Pedro Sánchez van supe-
rar les de Carles Puigdemont
el juny del 2018 (quan hi va
haver la moció de censura
que va dur Sánchez al po-
der), des d'aleshores la de
Puigdemont ha tingut més
interès. La segona meitat del
2018 –de juliol a desembre–,
temps en què Sánchez era
president i Puigdemont con-
tinuava a l'exili, la pàgina de
Puigdemont va rebre un 22%
més de visites en anglès que
no pas la de Sánchez (181.481 i
148.075 respectivament). (12)

Examinem algunes com-
paracions més al llarg del
temps. Carme Forcadell, mal-
grat que és a la presó, rep
moltes més visites a la pàgina
en anglès que no pas els re-
presentants catalans dels dos
principals partits espanyols:
Xavier García Albiol (PP) i
Miquel Iceta (PSC). (13)

De la mateixa manera, Raül
Romeva –també a la presó–
obté constantment més aten-

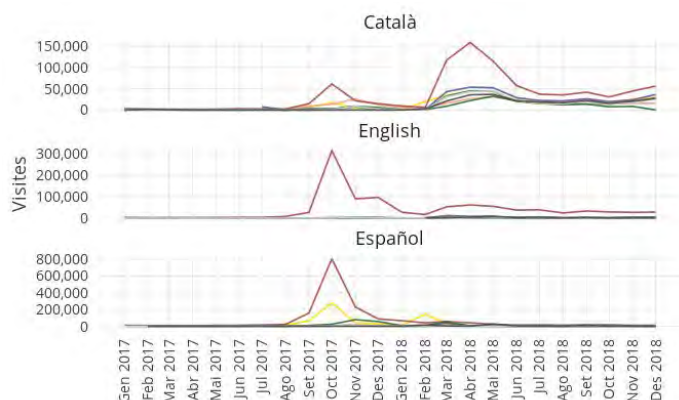
ció en anglès que no pas Josep
Borrell. (14)

Si mirem tot el 2018, l'es-
cletxa més sorprenent en
l'interès en anglès entre in-
dependentistes i unionistes
és el cas de Puigdemont, fins
i tot sense el pic del referèn-
dum de l'octubre del 2017. Les
433.447 visites de la pàgina
en anglès de Puigdemont el
2018 són cent més que les
de Miquel Iceta (4.298), se-
tanta-set més que Xavier
García Albiol (5.659), unes
deu vegades més que Josep
Borrell (40.780), Albert Ri-
vera (41.435) i Inés Arrima-
das (46.304), vuit vegades i
mitja més que Pablo Casado
(50.432) i gairebé el doble que
Pedro Sánchez (236.733).

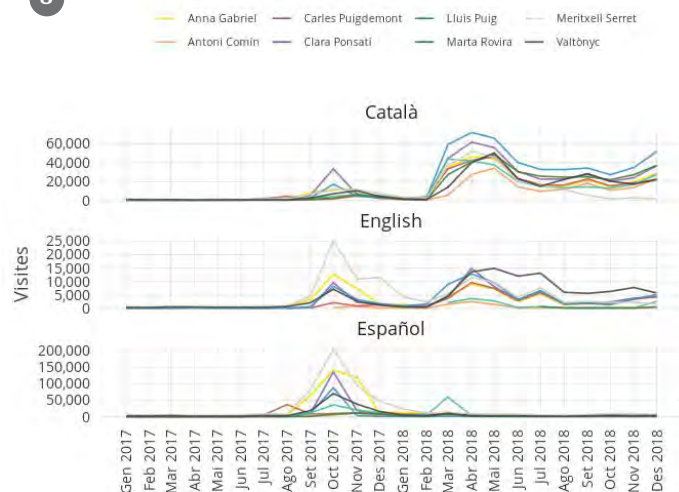
CONCLUSIONS Sumari

El 2018, Carles Puigdemont va
rebre més visites a la pàgina
de la Wikipedia en anglès que
no pas Pedro Sánchez, Pa-
blo Casado, Inés Arrimadas,
Albert Rivera, Josep Borrell,
Xavier García Albiol ni Mi-
quel Iceta. Si hom considera
que Carles Puigdemont és un
dirigent de l'estat, aleshores
és, irònicament, el polític més
popular d'Espanya.

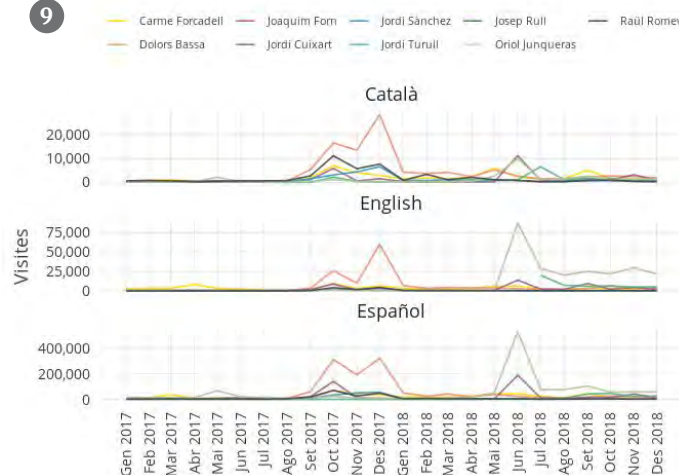
L'anàlisi de les dades de la
Wikipedia ens porta a dues
troballes interessants. En pri-
mer lloc, que l'idioma (català
versus espanyol) es correla-
ciona amb diferències dràsti-
ques sobre l'interès en deter-
minades figures polítiques (la
Wikipedia en espanyol mostra
un interès baix pels presos
polítics i exiliats catalans i la
Wikipedia en català mostra
un interès baix pels polítics
unionistes). En segon lloc,
les dades de la Wikipedia en
anglès suggereixen més in-

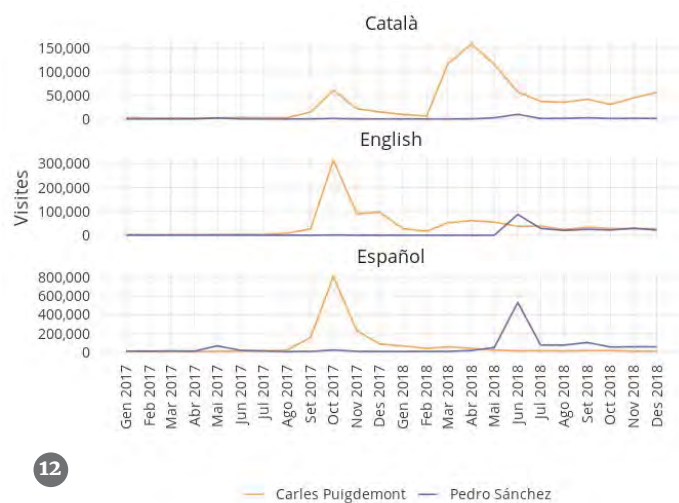
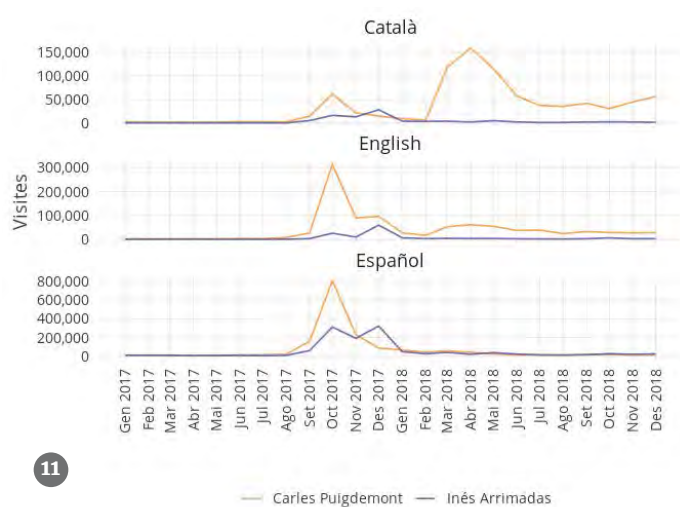
8

9

10

terès pels dirigents independentistes catalans que no pas els espanyols i els unionistes catalans.

Reflexió personal

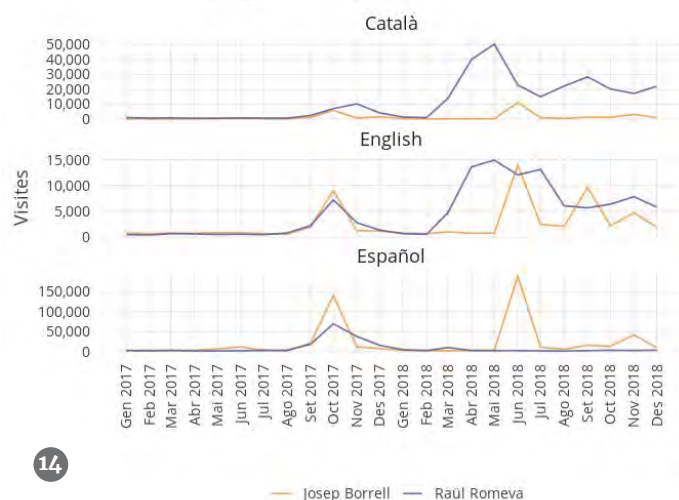
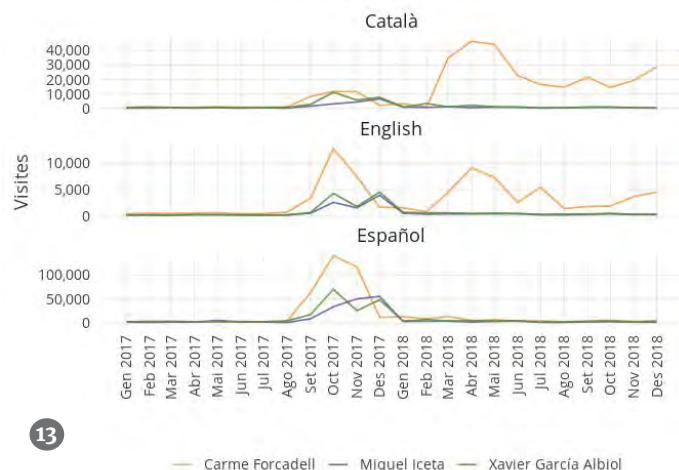
En altres paraules, l'estratègia independentista d'internacionalitzar el conflicte ha tingut èxit.

Aquest èxit, reflectit en els elevats nivells d'interès en anglès pels polítics empresonats i exiliats, pot explicar, si més no en part, per què el ministre d'Afers Estrangers espanyol, Josep Borrell, està tan preocupat per la reputació d'Espanya als països anglofons. També podria explicar per què els treballadors de Borrell es dediquen a escriure en diaris de parla anglesa, a vegades, sense reconèixer que són pagats per l'estat espanyol. De la mateixa manera, també podria explicar el rebateig de la 'Marca España' com a 'Espanya Global', una campanya de màrqueting suposadament 'independent de qualsevol ideologia política', la secretària del qual recentment va dir que hi havia d'haver diners i que n'hi hauria, per part del govern

espanyol, per a defensar-se de la 'propaganda' global independentista.

Però és la 'propaganda' independentista la causa d'aquests nivells d'interès relativament alts dels parlants en anglès? Probablement, no. Fins i tot, durant l'aplicació de l'article 155, quan la Generalitat es va dissoldre oficialment (novembre del 2017 - juny del 2018), l'interès en anglès sobre els polítics catalans es va mantenir elevat.

Dit d'una altra manera, la causa dels alts nivells d'interès entre els anglofons pels dirigents polítics catalans no es deu pas a la propaganda patrocinada per la Generalitat, sinó al fet que s'enfronten a la presó i a l'exili per haver organitzat un referèndum, un fet sense precedents en la democràcia. Les campanyes de màrqueting com 'Espanya Global', malgrat estar ben finançades, no tenen cap probabilitat de reduir l'interès en anglès sobre els polítics catalans empresonats i exiliats. La raó és senzilla: l'interès per figures com Puigdemont no depèn del màrqueting, sinó

de la realitat. És la realitat –pacifistes elegits democràticament, a la presó i l'exili, una majoria de catalans que volen un referèndum però que no els permeten de tenir-lo, etc.– que genera interès internacional.

Les campanyes de màrqueting només poden arribar fins aquí. Fins que Espanya no abordi la realitat subjacent problemàtica, és probable que els ulls del món quedin fixats a Catalunya.

Els altres judicis de l'1-O

L'Aravot La repressió contra el referèndum ha obert desenes de causes, amb centenars de persones mobilitzades

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

El 12 de febrer començarà el judici contra els presos polítics, una causa que marcarà el futur polític del país i el de la democràcia espanyola. A més, serà una prova per als principis de la Unió Europea. Una setmana abans, el 5 de febrer, es faran les qüestions prèvies del judici contra el major Josep Lluís Trapero i la cúpula dels Mossos d'Esquadra a l'Audiència espanyola. També cal recordar, d'una banda, que hi ha una peça separada que preveu de jutjar els exiliats i, d'una altra, que s'ha trasllat la causa contra els membres de la mesa del parlament al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC).

Totes aquestes causes tindran un paper transcendental i se situaran en els focus mediàtics, però a conseqüència de la repressió contra el Primer d'Octubre, hi ha desenes de causes més i centenars de persones mobilitzades cada setmana, autoorganitzades, que en gran part han quedat invisibilitzades institucionalment i als mitjans de comunicació.

La jornada del Primer d'Octubre

La possibilitat que el govern català, juntament amb una societat organitzada, preparés un referèndum, malgrat l'oposició de l'estat, va fer que el govern espanyol activés l'operació Copèrnic: un desplegament de sis mil agents de la policia i la Guàrdia Civil, el qual va tenir un cost de 87 milions d'euros.

Les conseqüències del primer d'octubre de 2017 són conegudes, amb 1.066 ferits atesos, danys en una setantena de centres i una persecució policíaca que, entre més, va portar a blocar 29 aplicacions informàtiques i 144 dominis.

L'operació va fracassar i el referèndum es va fer. Els Mossos van impedir la votació en 450 locals de votació, mentre que els cossos policíacs espanyols en van tancar 92.

La majoria de municipis afectats (el 59%) tenien menys de 2.000 habitants. No semblava que hi hagués cap criteri tècnic en l'actuació de la policia, doncs. Ni de requisar tants vots com fos possible ni de retirar totes les urnes que poguessin. I això fa pensar que el criteri era el d'atemorir la població per evitar una mobilització massiva. Això tampoc no ho van aconseguir.

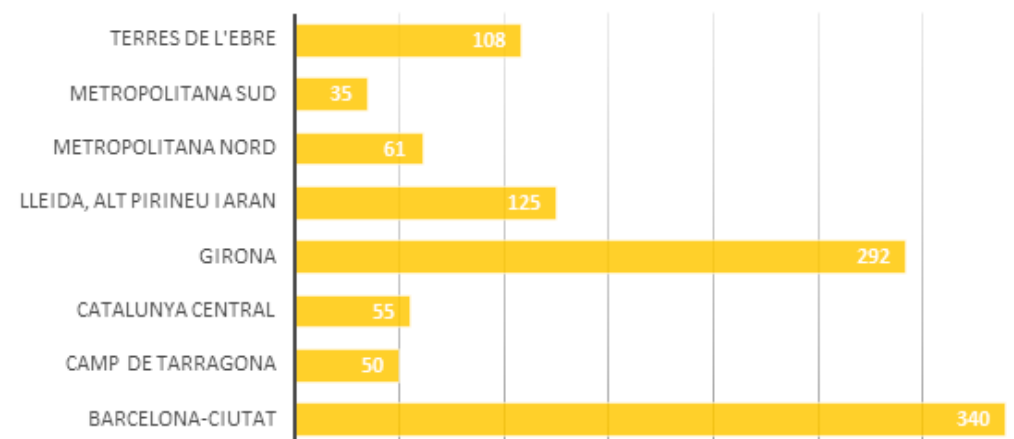
Les denúncies contra la violència

Les denúncies de ciutadans per la repressió de l'1-O van superar les sis-centes els dies posteriors al referèndum. La majoria es van concentrar a la ciutat de Barcelona i a municipis de la demarcació de Girona, cosa que no és estranya si tenim en compte que les actuacions en aquestes dues àrees van acumular el 60% del total de ferits.

En el cas de Barcelona, es van formalitzar 275 denúncies, i l'ajuntament i la Generalitat es van personar com a acusació popular. A més, van atendre 294 persones, seixanta-cinc van rebre atenció psicològica o jurídica i 171 van participar en tallers

La majoria de municipis afectats (el 59%) tenien menys de 2.000 habitants. ACN

Ferits el Primer d'Octubre per demarcacions. vw

33 policies espanyols han estat citats a declarar com a investigats per la violència policíaca

grupals. Finalment, tota la causa de la ciutat va quedar centralitzada en el jutjat número 7 de Barcelona. En total, vint-i-set peces (una per cada centre), de les quals vint-i-tres continuen obertes (en tretze s'ha presentat un recurs en contra de l'arxivament decretat) i quatre arxivades, principalment per la impossibilitat d'identificar els agressors.

En total, 33 policies espanyols han estat citats a declarar com a investigats per la violència policíaca. S'ha descobert un canal de comunicació extraoficial entre els agents, cosa que pot apuntar més amunt en la cadena de comandament. Els advocats han reconegut més agents i ara esperen que el jutge també els citi.

També es va trobar un canal de comunicació alternatiu en les càrregues policíques a la demarcació de Girona, on els advocats dels afectats han denunciat unes quantes

vegades la manca de col·laboració de la justícia. No s'ha investigat el contingut de la càmera dels policies, que va demostrar que feien servir un canal alternatiu, ni s'ha donat informació sobre el desplegament policíac. En aquesta zona, hi ha deu peces (una per cada col·legi) en dos jutjats, el de la Bisbal de l'Empordà i el número 2 de Girona, que porta les causes de Sant Julià de Ramis, Aiguaviva i Girona. Hi ha un grup de cinquanta advocats que porta dues-centes denúncies, a més de la defensa d'investigats per desordres públics i delictes d'odi.

Cal afegir que hi ha dues dotzenes de denúncies al jutjat de Mataró (procedent de Dosrius i Canyamars), i també unes quantes a Manresa i Lleida, entre més.

L'organització de la societat

Un dels principals problemes ha estat la nul·la col·laboració de les institucions espanyoles, fins al punt que

organitzacions com Amnistia Internacional han demanat de posar fi a l'obstrucció i la manca de col·laboració de la fiscalia en les investigacions i Human Rights Watch ha denunciat la impunitat dels policies.

Els primers ciutadans que van declarar com a denunciants al jutge es van trobar com la fiscalia i l'advocacia de l'estat els atacava, i els demanava què feien quan van ser agredits i si tenien coneixement de la legalitat de la votació.

Una estratègia de la por, que s'afegia a casos com el de Roger Español i el de Marta Torrecillas, que més enllà d'una campanya mediàtica en contra, van ser investigats per la fiscalia després d'haver estat ells els denunciants.

Això ja va fer que es retreïssin moltes denúncies. L'Associació de Juristes pels Drets Humans, de Barcelona, va dir que quinze persones havien retirat la denúncia perquè no volien que els seus noms apareguessin al sumari.

La situació va portar la societat a organitzar-se. Una de les iniciatives sorgides va ser Catmemòria, que ha recollit 2.111 vídeos i 3.864 imatges de les càrregues, que han servit a les defenses en els judicis. També s'han creat entitats, com l'Associació d'Afectats 1-0, amb l'objectiu d'exigir responsabilitats per les càrregues i donar suport perquè no es retirin les denúncies. Una tasca que també fa el Grup de suport de les víctimes i encausats de l'1-0.

Finalment, i després de mesos demanant que no deixessin sols els denunciants, la Generalitat s'ha

En la majoria de casos, tant les denúncies contra les càrregues com les causes contra els principals dirigents i la resta d'investigats tenen com a horitzó els tribunals europeus

personat com a acusació en una cinquantena de casos en els quals considera que els agents de la policia van actuar de manera 'violenta i desproporcionada' i, per tant, que s'incomplia la interlocutòria del TSJC. La Generalitat s'ha via personat a Barcelona però no ho havia fet en la resta de municipis.

El 20 de desembre de 2018, a proposta de l'Oficina de Drets Civils i Polítics, una vintena d'entitats i col·lectius, entre els quals afectats, comunicadors i advocats, va presentar un manifest per a anar fins al final del procés judicial i crear un espai per a unir esforços i restablir drets vulnerats.

La repressió no s'atura: una causa general

D'ençà que van començar els preparatius del referèndum, la repressió no s'ha aturat. La Directa ha comptabilitzat 1.318 persones ferides: més enllà del Primer d'Octubre, hi ha hagut diverses actuacions, com el dia de l'empresonament de Carles Puigdemont (cent ferits), la manifestació contra Jusapol (vint-i-quatre) i la manifestació contra Vox a Girona i Terrassa (trenta-dos).

A més, en aquest període, hi ha hagut 136 detinguts. Des

d'investigats per desordres públics per haver tallat les vies del tren i carreteres, als casos més greus, amb acusacions inicials de terrorisme per als membres dels CDR Tamara Carrasco i Adrià Carrasco. La repressió té Tamara Carrasco confinada a Viladecans i Adrià Carrasco ha hagut d'anar-se'n a l'exili.

Una de les actuacions més representatives d'aquesta repressió és la causa oberta contra 712 batlles per haver col·laborat en el referèndum. Tres quartes parts dels batlles de Catalunya. Fins avui, només setanta-quatre han estat citats per la fiscalia. D'aquestes causes, catorze han estat arxivades i quatre ja s'han traslladat als jutjats. Sempre hi ha l'amenaça d'una inhabilitació massiva.

Entre els càrrecs locals, hi ha més causes a conseqüència de l'1-O. Les de desobediència contra els batlles de Callús i Fonollosa (ara ja arxivades), la de desobediència greu contra el regidor Jordi Pessarodona; i les causes contra el batlle de Dosrius, Marc Bosch, i el regidor Eduard Garcia, acusats de resistència greu després d'haver denunciat les càrregues policiaques al municipi.

També van créixer un 124% les denúncies per de-

licte d'odi en comparació amb l'any anterior, essencialment per un suposat odi a la policia espanyola i la Guàrdia Civil, i es van presentar disset denúncies contra docents (de les quals hi ha quatre obertes) per 'humiliacions' a fills de policies.

El cas més generalitzat és el de Reus. En total, dotze persones: els bombers denunciats per haver-se manifestat en els hotels on s'allotjava la policia, els regidors per haver fet un manifest, el propietari d'un gimnàs perquè els va demanar que no hi tornessin, i un mecànic que no va voler atendre els agents.

Les causes pendents de la justícia espanyola

El jutjat d'instrucció número 13 de Barcelona investiga més d'una quarantena de persones en relació amb els preparatius del referèndum. Aquesta causa és la que va permetre les detencions de la Guàrdia Civil del 20 de setembre. Entre les vulneracions de drets fonamentals que ha comès, hi ha punxades telefòniques irregulars i la investigació d'aforats, per a la qual no té competències. El darrer moviment del jutjat ha estat citar com a investigats el director de Catalunya Ràdio, el de Televisió de Catalunya i la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

També hi ha una quinzena de jutjats que investiguen la suposada desobediència o inactivitat dels Mossos d'Esquadra i l'ús de dades personals de la Generalitat.

A més, hi ha les diligències del jutjat d'instrucció número 12 de Barcelona contra els membres de la Sindicatura

Electoral, que ha fet que es mobilitzi el món acadèmic, tant nacional com internacional. Els síndics són amenaçats amb una pena de presó per haver posat els seus coneixements per garantir que es fes un referèndum de manera justa i imparcial.

El camí cap a Europa

Finalment, en l'àmbit internacional, hi ha hagut diversos moviments. Un és el del Col·lectiu Praga, que ha denunciat la violació de drets humans davant els relators de l'ONU i davant la Comissió Europea de drets humans.

El Síndic de Greuges, per la seva banda, va fer arribar més de 20.000 peticions al comissari europeu de drets humans contra les mesures cautelars imposades pel Tribunal Constitucional espanyol per a no permetre la investidura de Puigdemont.

Els exiliats també han presentat una demanda davant el Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides per vulneració dels seus drets polítics, i dels presos polítics, com a electes del Parlament de Catalunya. Cal afegir que la defensa de la presidenta del parlament, Carme Forcadell, enllesteix el recurs a Estrasburg contra l'empresonament preventiu.

En la majoria de casos, tant les denúncies contra les càrregues com les causes contra els principals dirigents i la resta d'investigats tenen com a horitzó els tribunals europeus. Encara que, en molt casos, els judicis s'allargaran, es considera que serà a Europa on es jugarà de debò la partida per la justícia, la democràcia i els drets humans. ■

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 28 de gener-1 de febrer

A close-up portrait of Anna Cabré, a woman with curly brown hair, wearing a grey turtleneck sweater. She is looking directly at the camera with a serious expression. In the background, a framed picture with the text 'ideas don't work unless we do.' is visible.

Dilluns 28.
Anna Cabré:
‘Tothom qui entra
a Catalunya, tard o
d’hora, es fa català,
i tothom qui en surt
deixa de ser-ho’

ADIVA KOENIGSBERG

Dimecres 30.

Estats Units: setze anys de guerra per a acabar pactant amb els talibans

EP

Dijous 31.

‘Flamenca’: la novel·la occitana feminista del segle XIII que va inspirar Rosalía

vw

El primer escàndol del judici: el joc del Suprem amb la data

Judici 1-0 La confusió sobre la data, amplificada per filtracions i intoxicacions de periodistes i mitjans de comunicació, fa créixer la indefensió dels presos polítics

Carmen Lamela i Manuel Marchena, al Tribunal Suprem espanyol. vw

ROGER GRAELLS FONT

El Tribunal Suprem espanyol juga a confondre amb la data de començament del judici contra els dotze dirigents independentistes processats per l'1-O. Després de molts dies especulant amb la possibilitat de començar 'pels volts' del 5 de febrer, ara sembla que el judici s'endarrerirà una setmana, fins al dia 12.

No obstant això, el tribunal de l'1-0 no ha descartat que sigui abans ni tampoc que s'acabi ajornant més dies.

L'argument és que els magistrats del tribunal enllesteixen la interlocutòria d'assenyalament, que fixarà l'acceptació i refús dels testimonis, de les proves i dels documents que han demanat les defenses i les acusacions. A més, del retard en fan responsables les defenses, perquè els escrits tenen un

volum de 1.800 folis, per 300 de les tres parts acusadores –fiscalia, advocacia de l'estat i Vox. Així mateix, el tribunal vol blindar-se contra les defenses en unes sessions que es preveuen intenses. L'assenyalament també fixarà les sessions del judici oral.

Aquest tràmit pre-judicial és molt important, car refusar una prova que pot ser clau és motiu d'anul·lació de la sentència, teòricament, per part

Refusar una prova que pot ser clau és motiu d'anul·lació de la sentència

del Tribunal Constitucional espanyol. A més, qualsevol irregularitat pot engreixar la demanda que es bastirà per a portar el cas al Tribunal Europeu dels Drets Humans. La prudència del Suprem, amb un ull aguaitant a Estrasburg, pot continuar durant la fase del judici oral. És per aquest motiu que el president del Consell General del Poder Judicial, Carlos Lesmes, va avançar que el tribunal de l'1-O acceptaria gairebé tots els testimonis proposats per les defenses, amb la voluntat de ser 'garantista'.

No saber quan comença un judici pocs dies abans no és gens habitual. A més, si es té en compte la magnitud política i judicial d'aquesta macrocausa contra l'independentisme, el joc que fa el Suprem amb la data encara

és més insòlit. Ha estat un element de confusió constant, amb periodistes especulant i fent previsions errònies que han contribuït al joc del tribunal de l'1-O. I el Suprem no ha fet cap comunicació oficial. Tot s'ha gestat amb filtracions selectives a agències de notícies, mitjans i periodistes.

Un trasllat preventiu

Avui la Guàrdia Civil traslladarà els set presos polítics a Soto del Real i les dues preses polítiques a Alcalá Meco, una volta es faci el canvi de custòdia amb els Mossos d'Esquadra a la presó de Can Brians 2. La policia catalana hi conduirà els presoners dels Lledoners, el Puig de les Basses i el Mas d'Enric, en un trasllat que ha de començar a les set del matí. En sortint de Can Brians 2, no és previst que

La falta de data també és un element de confusió per a les defenses

es facin parades en el viatge a les presons madrilenyes, com sí que es va fer quan els van traslladar a Catalunya.

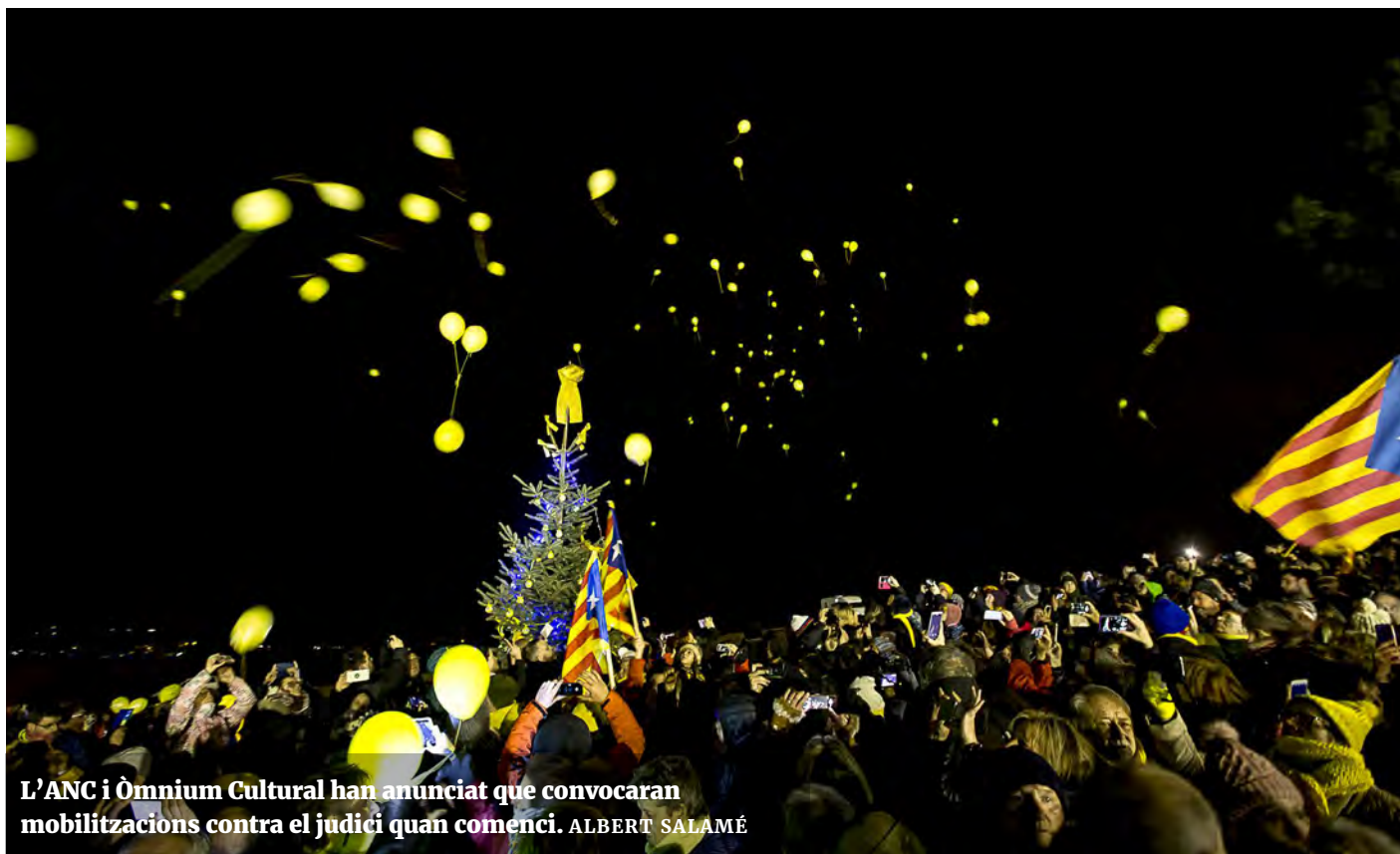
El president del tribunal, Manuel Marchena, va sol·licitar al Ministeri d'Interior espanyol que els presos polítics estiguessin a disposició del Suprem a final de gener. La incògnita de la data del començament del judici no li ha fet canviar de plans. El trasllat és, doncs, preventiu. Els presoners ja seran a Madrid sense saber quin dia començarà el judici.

Entrebanc per a les defenses

La falta de data també és un element de confusió per a les defenses. Alguns advocats, com Andreu Van den Eynde i Marina Roig, han demanat un marge de tres setmanes entre la interlocutòria d'as-

La Guàrdia Civil traslladarà els set presos polítics a Soto del Real i les dues preses polítiques a Alcalá Meco. ALBERT SALAMÉ

L'ANC i Òmnium Cultural han anunciat que convocaran mobilitzacions contra el judici quan comenci. ALBERT SALAMÉ

senyalament i el dia en què comenci el judici. No hi ha cap normativa que fixi cap termini, però la jurisprudència del TEDH estableix que ha de ser un període de temps raonable per a poder preparar l'estratègia de defensa amb prou garanties, una vegada el tribunal ha establert quins elements entren en joc en el judici, que són els testimonis, les proves i els documents acceptats.

Amb aquests elements, les defenses i els dirigents independentistes processats podran començar a treballar en l'estratègia per als interrogatoris i tot el judici. Fixar una data sense deixar temps a les defenses pot menar a una situació d'indefensió, com ja han advertit els advocats. A més, els processats també han d'estar bé físicament i psicològicament per a afron-

El president de la Generalitat, Quim Torra, va afirmar que volia ser present al tribunal

tar les sessions maratonianes que s'han previst.

La llosa del maig

A mesura que corre el cronòmetre, s'acosta la campanya electoral de les eleccions municipals, autonòmiques i europees del mes de maig. Normalment, el poder judicial evita que es facin judicis de transcendència política en període electoral per a estalviar-se ingerències del procés judicial en les eleccions. Però l'endarreriment del Suprem contribueix a exhaurir el temps.

La voluntat del tribunal és tenir la causa conclusa per a sentència abans no comenci la campanya electoral, al final d'abril. La concentració de les sessions en tres dies de la setmana –dimarts, dimecres i dijous, matí i tarda– respon a aquest interès.

Mobilitzacions pendents

L'ANC i Òmnium Cultural han anunciat que convocaran mobilitzacions contra el judici quan comenci, algunes en ciutats europees i fins i tot a Madrid. Ara mateix tot resta aturat en espera que el tribunal fixi la data. La convocatòria de vaga general la setmana vinent també és en l'aire, atès que si s'endarrerix el judici, com tot fa pensar, perdrà el sentit inicial.

Finalment, resta pendent la sessió de control al govern i el ple del parlament de la setmana entrant. El president de la Generalitat, Quim Torra, va afirmar que volia ser present al tribunal. L'oposició, especialment Cs i el PSC, el collen perquè es mantingui la sessió de control passi què passi. Fingir una normalitat en plena anormalitat, segons l'independentisme. ■

Reactiven l'estratègia de la confrontació Puigdemont-Junqueras just abans del judici

Judici 1-O El discurs per a enfrontar presos i exiliats s'intensifica, del Tribunal Suprem espanyol a Josep Borrell, passant per La Vanguardia

JOSEP CASULLERAS NUALART

Una de les principals estratègies polítiques dels poders de l'estat espanyol i de l'unionisme contra l'independentisme ha estat fomentar-ne la divisió i l'enfrontament. I, en aquest terreny, l'objectiu més clar des del primer moment ha estat de contraposar la situació dels presos polítics amb la dels exiliats. Hi ha hagut consonància política, mediàtica i judicial durant aquest darrer any a l'hora d'alimentar aquest discurs; des del jutge Llarena a Josep Borrell, passant per l'ABC, El País i El Mundo. Ara que és a punt de començar el judici, aquest discurs s'ha reactivat, magnificant en aquest cas les diferències polítiques

entre Carles Puigdemont i Oriol Junqueras fins a l'extrem de presentar la situació com un enfrontament obert entre tots dos.

El diari Le Figaro va publicar dimarts una **entrevista amb el president d'ERC**, en què hi havia aquestes declaracions: 'Jo em vaig quedar a Catalunya per sentit de responsabilitat davant els meus ciutadans. Sòcrates, Sèneca o Ciceró van tenir la possibilitat de fugir, però no ho van fer. Aquesta responsabilitat cívica i ètica m'impresiona molt.' Aquell mateix dia al vespre, els periodistes que van anar a cobrir els actes de Puigdemont a Dublín van demanar-li per les paraules de Junqueras. I ell va respondre: 'Desitjo que la conferència vagi molt bé, i lamento molt que no la pugui fer ell en persona i que per culpa de la

Oriol Junqueras i Carles Puigdemont en una manifestació per l'alliberament de Sànchez i Cuixart. ACN

L'objectiu més clar des del primer moment ha estat de contraposar la situació dels presos polítics amb la dels exiliats

repressió de l'estat espanyol que ha violat tots els principis polítics, democràtics i ètics Oriol Junqueras no pugui fer la conferència que té el dret de fer en persona. Dit això, tots sabem on érem i què vam fer. Jo sempre he dit que tindrè paciència fins a la sentència; després cadascú explicarà el que hagi d'explicar però en qualsevol cas per a mi l'adversari és clar: l'autoritarisme de l'estat espanyol.'

Aquell mateix vespre, ERC feia un acte multitudinari al Sant Jordi Club, una conferència de Junqueras, en què es va llegir un extens discurs seu. No hi va haver pas cap referència ni a Puigdemont ni als exiliats en forma de retret, ans al contrari, hi va haver paraules de record i de solidaritat envers tots i la resta de presos polítics. Però l'endemà, alguns diaris –tant dels editats a Madrid com dels de Barcelona– van posar l'accent en una suposada topada entre Junqueras i Puigdemont. Aquest era de fet el titular en la portada de La Vanguardia: 'Topada Puigdemont-Junqueras'.

Una topada que, en tot cas, hauria de ser diferida, perquè ja fa més d'un any que no es poden veure ni compartir impressions personalment per la seva situació d'exili i de pre-

Junqueras ja havia parlat anteriorment sobre la seva decisió de no anar-se'n a l'exili

só. Ara, tant Junqueras com Puigdemont van expressar unes opinions que ja havien manifestat anteriorment. El president a l'exili ja havia dit que no explicaria detalls sobre les decisions que es van prendre durant l'octubre del 2017 fins que no hagués passat el judici; s'han publicat diverses versions i explicacions de què va passar entre el primer d'octubre i l'exili i l'empresonament d'una part del govern, però Puigdemont ha defugit de fer-ho. I és això que va reiterar davant els mitjans a Dublín.

Per una altra banda, Junqueras ja havia parlat anteriorment sobre la seva decisió de no anar-se'n a l'exili. I ja havia emprat l'argument de la responsabilitat. Per exemple, en una **entrevista a La Vanguardia** el 24 de setembre de l'any passat. Li demanaven: 'Us penediu de no haver marxat, com Puigdemont?' I ell responia: 'En absolut. I si demà pogués sortir de la presó, sens dubte em quedaria a Catalunya, al costat de la gent.' En una altra entrevista, d'aquell mateix mes, al Crític, Junqueras deia, sobre l'exili de Puigdemont: **'Respecto les decisions de tothom. Era un moment molt difícil. I tot és comprensible.'**

Tanmateix, alguns mitjans ho han vist com una oportuni-

tat per a fer sang. Per exemple, El Mundo, que titulava: **'Lliçó d'ètica de Junqueras a Puigdemont: "Sòcrates, Séneca i Ciceró van poder fugir i no ho van fer"'**. I també, com hem vist, ho va fer La Vanguardia, que en l'article en pàgines interiors explicava que 'la crisi' per les declaracions a Le Figaro 'ha trencat els avenços que, mitjançant diversos intermediaris, s'havien aconseguit aquestes últimes setmanes per a temperar la relació [entre Junqueras i Puigdemont]'. Unes notícies que parlen d'aquesta 'topada' justament pocs dies després de la decisió del Tribunal Suprem espanyol de desestimar l'alliberament condicional dels presos polítics durant el judici al·legant que el risc de fugida ha augmentat per culpa de Puigdemont. El tribunal ho deia així: 'És un fet notori l'existència fora del territori espanyol d'estructures de poder organitzades, posades al servei d'aquells processats que han pres la determinació de sostreure's de la crida d'aquesta sala. De fet, algunes autoritats i membres actuals del govern i el Parlament de Catalunya –com han publicat àmpliament els mitjans de comunicació– s'han desplaçat per mantenir reunions amb les persones integrants

d'aquestes estructures, algunes de les quals també processades en aquesta causa i declarades en rebel·lia. Aquesta realitat intensifica clarament el risc de fugida, perquè posa de manifest l'existència d'una certa infraestructura a l'estranger que podria facilitar la fugida dels processats.'

Durant la fase d'instrucció, el jutge Pablo Llarena ja va utilitzar més d'una vegada aquest argument per a negar la sortida en llibertat provisional dels presos. Per exemple, quan va denegar una de les peticions de Joaquim Forn, el maig de l'any passat: 'L'alineació amb els encausats que han dificultat l'exercici de la jurisdicció espanyola cercant refugi en tercers països, i que ho han fet amb ple suport econòmic i organitzatiu, així com amb sorprenent èxit fins ara, reforça encara més el risc de fugida.' Llarena parlava del 'sorprenent èxit' dels exiliats. I qui reblava aquest argument uns mesos més tard era el representant d'un altre dels poders de l'estat, el ministre d'Afers Estrangers espanyol, Josep Borrell. 'Potser qui més va contribuir a la presó preventiva fou Puigdemont, que va dir "tothom al seu despatx" i l'endemà fugia sense avisar els seus companys.'

La novel·la occitana feminista del segle XIII que va inspirar Rosalía

Lletres Un cant a la llibertat i a la intel·ligència de les dones que va romandre en l'oblit fins al segle XIX · En parlem amb el seu traductor al català, Anton Maria Espadaler

LAURA GÁLLEGO MARFÀ

El 7 d'octubre de 1385. Qui serà el rei Joan I escriu a la seva esposa, Violant de Bar, per demanar-li que digui a 'Na Beatriu de Queralt que En Garau, son marit, és així enflamat ab la *flamencha* que no l'hic havem pogut fer partir, bé que ns ha promès que se'n irà ab nós con irem d'aquí'. No és que el rei Joan volgués advertir Beatriu de Queralt que el seu marit festejava amb una jove de Flandes, sinó que, segurament, era tan absort llegint la novel·la *Flamenca* que no podia deixar-la per a res. Gairebé set segles més tard, aquesta novel·la occitana del segle XIII, d'autoria desconeguda, ha estat font d'inspiració d'un dels discs revelació a escala mundial del 2018: *El mal querer*, de Rosalía.

La novel·la, escrita probablement entre el 1270 i el 1285 a la regió de Roergue, és composta per 8.101 versos, tot i que no s'ha conservat sencera: hi manquen els versos inicials, els finals i alguns d'altres dins el cos de la història. De fet, malgrat que hi ha algunes referències a *Flamenca* fins a final del segle XIV, com a la carta

del rei Joan I, la novel·la va desaparèixer i no se'n va saber res fins a començament del segle XIX, quan la van trobar en una biblioteca de Carcassona. Probablement, va ser per la censura i perquè l'argument topa amb les doctrines eclesiàstiques de la Inquisició que l'obra va romandre desapareguda cinc segles. Anton M. Espadaler, doctor en filologia romànica i professor de literatura medieval de la Universitat de Barcelona, és qui ha traduït la novel·la al català, l'ha prologada i anotada. I té clar que *Flamenca* podria ben bé tenir un lloc entre les grans obres de la literatura universal: 'El nucli de la història, deixades de banda les coses de l'època, té una gran actualitat, com ha demostrat la Rosalía.'

La cantant explica que la història de *Flamenca* i la seva estructura van inspirar-la. 'Vaig començar a treballar en el projecte pensant no tan sols en el disc sinó també en els directes, en els vídeos i en el concepte general de l'àlbum', diu en un vídeo penjat al seu compte d'Instagram. Va ser aleshores que l'artista Pedro G. Romero li va parlar de la novel·la, i ella la va llegir: 'Em va fer connectar

Flamenca

Traducció, pròleg i notes
a cura d'Anton M. Espadaler

Coberta de la novel·la '*Flamenca*', publicada per Edicions de la Universitat de Barcelona. UB

'El nucli de la història, deixades de banda les coses de l'època, té una gran actualitat, com ha demostrat la Rosalía.'

Rosalía ensenya 'Flamenca' en un vídeo d'Instagram. IG

La cantant explica que la història de 'Flamenca' i la seva estructura van inspirar-la

la idea que tenia del projecte amb el títol del disc. És la història d'una dona que es casa amb un home i aquest, per gelosia, l'empresona. En el meu cas, m'inspiro en el tema que es presenta en la novel·la, però me'n vaig cap a una altra banda. El disc, en realitat, està molt centrat en la història d'un personatge femení i un de masculí.'

Flamenca és una noia d'una bellesa i intel·ligència extraordinàries que es casa amb Archimbaud de Borbó. Aquest, incitat per la reina de França, comença a embogir de gelosia fins al punt que tanca Flamenca en una torre i no la deixa sortir si no és per anar a missa. El cavaller Guillem de Nevers, que ha sentit la història de la dama reclosa a la torre, es disfressa de clergue per seduir-la i alliberar-la. L'astúcia i l'enginy de Flamenca són els protagonistes de l'obra: és gràcies a la seva intel·ligència que pot vèncer les extravagàncies del gelós, retratat de manera grotesca per l'autor. Amb influències de la lírica trobadoresca més erotitzant i un fort caràcter ovidià, *Flamenca* és l'única novel·la occitana medieval –juntament amb *Jaufré*, dedicada al rei Jaume I– de la qual tenim constància.

Feminista i hedonista

La qüestió central de la novel·la és la llibertat. Que no es pot atemptar contra la llibertat de les persones ni, sobretot, contra la llibertat de les dones, perquè són iguals que els homes i en tenen el mateix dret. 'És la deessa Amor, personatge femení, qui insta Flamenca perquè s'alliberi i qui sempre

és al costat dels personatges perquè s'estimin, fins i tot carnalment, perquè això no és pecat', diu Espadaler. Argumenta que la novel·la és feminista perquè manifesta que 'en les dones no hi ha pecat original i que, per tant, homes i dones tenen dret a una mateixa llibertat'. L'Església interpreta que la dona és un ésser inferior per culpa del pecat original i haver-se deixat enganyar per la serp, però l'autor de *Flamenca* considera que l'arribada de Jesucrist va rentar el pecat original, de manera que homes i dones són exactament iguals, també en intel·lecte.

És una novel·la d'una gran modernitat perquè va a favor de la llibertat, de la igualtat entre homes i dones, adverteix contra els qui volen reprimir i enalteix la intel·ligència i el goig de viure. A més, tal com explica Espadaler, la importància de l'argument, encara avui, és que 'posa la dona lliure al centre, en un lloc social de gran relleu, i condemna els qui la volen tancar, amagar o reprimir': 'Em sembla que, tal com estem ara mateix, és un missatge que no fa cap mal, ans al contrari.'

Per Espadaler, aquest pensament igualitari i hedonista surt de la Universitat de París, on un grup de clergues van elaborar una teoria teològica-filosòfica en la qual el plaer no era pas un element a combatre sinó a desenvolupar, a enriquir, a practicar, eren els partidaris del Lliure Esperit. Parla d'un plaer en tots els sentits, perquè en la novel·la no es tracta solament el desig sexual sinó que també s'hi menja bé, es vesteix

Anton Maria Espadaler. CEDIDA

amb elegància i les maneres són 'perfilades i discretes, assenyades i elegants'. És el gust per les coses boniques d'aquest món, on l'amor – encarnat en la deessa – té un lloc central. I també la sexualitat. 'És absurd renunciar-hi, perquè si existeix, vol dir que també és en Déu, i no pot ser que Déu tingui una cosa dolenta que als homes se'ls prohibeixi.' Aquest pensament, que beu d'Ovidi i el seu *Carpe Diem*, exhorta a gaudir de totes les coses de la vida i a afanyar-s'hi, perquè la joventut passa de seguida. L'autor fa una caricatura cruel del gelós, de qui vol reprimir l'amor i el plaer: 'El deshumanitza, el deixa com una bèstia, com una cosa repugnant.'

És important i transgressor que hi hagi aquesta con-

cepció del plaer en la novel·la perquè és escrita en una època 'en què la Inquisició i el pes de França a Occitània, amb un pensament molt ascètic, va fer canviar la lectura de la tradició trobadoresca i la va deserotitzar', explica Espadaler. *Flamenca*, en canvi, proposa una moral sense sancions, 'cosa que devia irritar molt en el seu temps i podria ser que fos una de les explicacions per les quals va tenir una circulació restringida'. Només en indrets on la Inquisició no actuava gaire, com a la Corona d'Aragó, va poder tenir una circulació lliure. Més lliure que a Occitània. De fet, s'ha trobat un fragment de *Flamenca* a Mallorca, 'cosa que fa pensar que per la Corona d'Aragó va llegir-se força, perquè hi havia menys presió eclesiàstica'.

L'autor fa una caricatura cruel del gelós, de qui vol reprimir l'amor i el plaer: 'El deshumanitza, el deixa com una bèstia, com una cosa repugnant.'

Flamenca, un gran nom de dona de la literatura

'Si *Flamenca* s'hagués continuat llegint, Madame Bovary probablement no seria tan bleada', diu, divertit, Espadaler. Per exemple, perquè a diferència d'Iseu, gran nom de la literatura medieval, *Flamenca* viu una història d'amor total sense cap filtre, amb l'enginy i la racionalitat. 'Si la història de *Flamenca* s'hagués conegut sempre i hagués tingut

lectors continuats, *Madame Bovary* s'hauria d'haver escrit d'una altra manera', puntualitza. 'Flamenca lleigeix i s'allibera molt amb la lectura, com Madame Bovary o Madame de Rênal d'*El roig i el negre*, de Stendhal, però, en canvi, no és gens bleada.' El personatge de *Flamenca* és una dona intel·ligent i racional, amb un cervell igual que els seus companys masculins: 'A banda de ser extraordinàriament bonica,

L'occitanisme de l'autor de 'Flamenca' es veu culturalment perquè agafa la tradició trobadoresca més erotitzant, reprimida en aquella època per la Inquisició i la presència francesa

és extraordinàriament intel·ligent.' A l'obra, la mateixa Flamenca diu que no hi ha humanitat completa si no s'és intel·ligent. 'Només els homes, i dones, intel·ligents poden percebre el bé i el mal. El mal és ser gelós i maltractar les dones; les coses que van a favor de la llibertat són bones', raona Espadaler. La insistència en la intel·ligència de Flamenca és cabdal perquè, segons el pensament que es desprèn de la novel·la, el físic no pot anar deslligat del cervell: sense intel·ligència no hi ha bellesa.

L'autor: anònim, canonge, occitanista

De l'autor de *Flamenca* se'n sap poca cosa. 'Només sabem que va estudiar a França, perquè té una formació filosòfica sòlida, i sembla que també universitària. Probablement era canonge, com tants en aquella època. Gran

coneixedor d'Ovidi i molt coneixedor de la pròpia tradició. Políticament occitanista i antifrancès. De la regió de Roergue'.

L'occitanisme de l'autor de *Flamenca* es veu culturalment perquè agafa la tradició trobadoresca més erotitzant, reprimida en aquella època per la Inquisició i la presència francesa. I políticament, en el torneig que s'esdevé al final de la novel·la, també s'hi pot llegir un clam occitanista: la majoria dels cavallers que guanyen el torneig són els qui es van mantenir fidels al comte de Tolosa i els qui perden són els qui anaven a favor dels francesos. Per Espadaler, aquest torneig no és pas ingenu: 'Com que els qui perden són els francesos, es pot suggerir una interpretació més política a favor de la pervivència d'Occitània com a entitat política a part de França.'

Una novel·la feminista d'autoria anònima. Pot ser que l'escrigués una dona, com tantes altres vegades ha passat en la història de la literatura? No ho sabem. Hi ha un argument que fa que Espadaler gairebé ho descarti, i és que sembla força clar que l'autor de *Flamenca* tenia estudis universitaris, i en aquell temps les dones no podien anar a la universitat. 'Seria genial que ho fos, sí. De fet, ja hi havia les *trobairitz*, que no solament escrivien molt bona poesia i música, sinó que expressaven les mateixes idees que els homes.'

Sigui com sigui, després de segles en l'oblit, la història de Flamenca, una dona a l'altura de les grans dames de la literatura i que fa servir l'enginy per a deslliurar-se de la gelosia del seu marit, ha tornat a captivar el públic, ara de la mà d'una altra dona, Rosalía.

Estats Units: setze anys de guerra per a acabar pactant amb els talibans

Afganistan La guerra de l'Afganistan ha estat la més llarga i costosa de la història dels Estats Units i no haurà servit per a aconseguir res

Els talibans tornaran a controlar el país i, amb tota probabilitat, tornaran a imposar la seua visió extremista. E.P.

VICENT PARTAL

El pacte és pràcticament fet. Els Estats Units i els talibans, després d'una tongada de negociacions discretes en diversos països del golf Pèrsic, són a punt d'anunciar un acord de pau, en què encara resta per saber quin paper hi farà el govern afganès actual. Amb aquest acord els Estats Units es retiraran, setze anys després de la guerra més llarga i costosa que han mantingut

mai. En canvi de res. Els talibans tornaran a controlar el país i, amb tota probabilitat, tornaran a imposar la seua visió extremista a una societat més destruïda que mai i que romandrà sense esperança.

Aquests darrers mesos els talibans han recuperat el control de la major part de l'Afganistan i han fet recular l'exèrcit afganès i les forces estrangeres, que pràcticament ja solament dominen algunes ciutats i nuclis urbans. La xifra de morts a l'exèrcit i a la policia afganesos, segons The

New York Times, és ara mateix de més de quatre-cents per setmana, la xifra més alta d'ençà que començà la guerra. Els talibans tenen la batalla militar clarament guanyada i podrien liquidar pràcticament tota la resistència del govern en qüestió de mesos o fins i tot de setmanes. I és des d'aquesta posició avantatjosa que els talibans cerquen una solució pactada amb els Estats Units. I al president Donald Trump, obsedit en la retirada de tropes, aquesta solució ja li va bé. Trump hi guanya perquè pot

Els talibans tenen la batalla militar clarament guanyada i podrien liquidar pràcticament tota la resistència del govern en qüestió de mesos

Els Estats Units van atacar l'Afganistan com a resposta a l'atemptat contra les Torres Bessones. WIKIMEDIA COMMONS

abandonar l'Afganistan sense dificultats i presentant l'adeu no com una derrota sinó com un pacte; i els talibans també hi ixen guanyant perquè el seu règim serà reconegut internacionalment. Els qui hi perden són els afganesos i molt especialment les afganeses. Setze anys de guerra no hauran servit pràcticament de res.

L'acord, segons el negociador americà Zalmay Khalilzad inclouria una clàusula per la qual els talibans es comprometrien a no tornar a oferir el seu territori per allotjar organitzacions que els Estats Units consideren terroristes. En canvi d'això i prou, els Estats Units retirarien les tropes immediatament –ara hi tenen catorze mil soldats–, una volta els talibans i l'actual govern afganès haguessen signat un tractat de pau, que, en vista de l'actual situació militar del país, serà una imposició de condicions per part dels talibans.

Entre aquestes condicions ben probablement s'hi inclourà l'extensió al conjunt del país de mesures que durant aquests setze anys s'han aplicat repetidament per justificar la guerra. En els territoris controlats ara pels talibans el burca continua essent obligatori i les dones no poden rebre instrucció. Es continua aplicant una versió extraordinàriament rigorosa de la xaria i no hi ha cap rastre de drets democràtics ni tan sols d'organització regular d'un estat. La feblesa del govern afganès no servirà per aturar el model dels talibans i els Estats Units, una vegada fora del país, es desentendran cínicament de la sort dels afganesos.

Un atac en resposta a l'atemptat de les Torres Bessones

L'Afganistan va ser atacat pels Estats Units el 7 d'oc-

El 2011 hi havia 140.000 soldats estrangers, la xifra més alta mai assolida

tubre de 2001, menys d'un mes després dels atemptats d'al-Qaida a Nova York i a Washington. Els Estats Units varen identificar com a autor dels atemptats Osama Bin Laden, un saudita ric que havia organitzat la resistència contra la invasió soviètica de l'Afganistan al servei, precisament, dels Estats Units. El govern dels talibans es va negar a lliurar Bin Laden als Estats Units si no aportaven proves contundents que demostrassin que havia participat en els

atemptats. I la resposta va ser la invasió del país. La coalició de països capitanejada pels Estats Units va aconseguir èxits inicialment, però el 2003 els talibans, reorganitzats pel mul·là Omar, van emprendre un contraatac i el 2006 tornaren a controlar la major part del territori.

Aleshores, els Estats Units varen respondre augmentant substancialment el nombre de soldats destinats a l'Afganistan. El 2011 hi havia 140.000 soldats estrangers, la xifra més alta mai assolida.

Aquell mateix any Osama Bin Laden va ser mort per l'exèrcit americà al Paquistan i tot seguit uns quants països varen demanar de retirar les seues tropes. El 2014 els Estats Units varen anunciar oficialment que deixarien de combatre-hi i passaren la responsabilitat de la defensa del país al govern afganès, feble i corrupte. Però no se'n

retiraren mai, tot i que la xifra de soldats va anar baixant fins als 14.000 actuals i els talibans varen continuar conquerint territoris. A final de l'any passat es van establir relacions directes entre els talibans i els Estats Units per a negociar allò que s'anomena un acord de pau, però que en realitat significa que els Estats Units assumeixen que no poden derrotar els talibans.

Els negocis de la guerra

Pel camí hauran restat, segons les xifres més fiables, una gran quantitat de morts: uns 4.000 soldats nord-americans, uns 15.000 d'afganesos i més de 35.000 civils. I un país pràcticament destruït i amb una economia que torna

a dependre completament del conreu de l'opi. Curiosament, o no, pocs mesos abans de la invasió americana els talibans havien prohibit el conreu d'opi. L'any 2000 hi havia 82.000 hectàrees dedicades a l'opi i el 2001 la xifra va caure a 8.000. Les xifres del 2017 –les darreres xifres oficials– parlen de 328.000 hectàrees de plantacions d'opi. El 2017 l'Afganistan, segons la UNDOC (Oficina de les Nacions Unides sobre la Droga i el Crim), va produir opi i heroïna per un valor de mercat de més de 700.000 milions de dòlars, una xifra equivalent al pressupost de defensa dels Estats Units.

A l'altra banda, el cost de la guerra per als Estats Units

ha estat estratosfèric. La Universitat de Brown manté un projecte d'anàlisi que calcula que el cost de la guerra des del 2001 ja ha superat els dos bilions de dòlars, és a dir, dos milions de milions de dòlars. Però alguns altres analistes, com el Watson Institute, apugen la xifra fins a quatre bilions i alguns fins a set. La diferència rau en què s'hi compta. Si només l'esforç militar, o bé tots els diners esmerçats en el país o bé aquests diners més la suma del deute que ha contret el govern nord-americà per pagar la guerra.

D'aquest esforç, tanmateix, diverses companyies privades americanes n'han tret un profit immens. S'hi

destaquen Lockheed Martin (que l'octubre passat encara va estrenar a l'Afganistan el seu polèmic avió F35B Lightning II), DynCorp (una empresa privada que factura el 96% dels seus ingressos al Pentàgon i que és responsable de la seguretat del govern afganès), Black & Veatch (responsable de bona part de la infraestructura civil de l'Afganistan i qüestionada unes quantes vegades al congrés per despeses no justificades), Academi (l'antiga i infausta Blackwater, un autèntic exèrcit de mercenaris) i les petrolieres que proveeixen l'exèrcit. Per a totes aquestes companyies, els setze anys de guerra sí que han tingut sentit. Comercial.

DAVID BONDIA

‘Quan es presenti la demanda a Estrasburg, els presos ja seran al carrer’

Entrevista al president de l'Institut de Drets Humans de Catalunya i professor de dret internacional públic i relacions internacionals de la Universitat de Barcelona

ALBERT SALAMÉ

ORIOL BÄBLER

David Bondia ens espera a la plaça del Rei de Barcelona. Mira el mòbil mentre s'escalfa a la llum del sol. Porta una americana verda i d'una espatlla li penja una motxilla carregada d'exàmens. La trobada havia de ser a la UB, però Bondia ha d'assistir després a un acte a l'ajuntament en suport de les famílies dels presos polítics. Empesos pel vent, ens refugiem en una cafeteria rere les pedres ennegrides de la catedral. Ell demana un Vichy i comença a explicar com confia que les acusacions de rebel·lió i sedició cauran durant el judici. Assegura que manté una mica d'esperança en la justícia i que el Suprem espanyol farà un tomb per mirar d'evitar un gran clatellot del Tribunal Europeu dels Drets Humans.

—El Suprem i el Consell General del Poder Judicial espanyols han dit prou vegades que el judici contra l'1-O tindrà totes les garanties. Què en penseu?

—Cal separar la vista oral de la instrucció del cas. En la vista, per les precaucions que prendran, formalment és molt difícil que hi hagi cap alteració. Ara, en tota la instrucció prèvia hi ha hagut moltíssimes irregularitats. També n'hi haurà en la sentència perquè, al cap i a la fi, és la valoració de les proves aportades. Les garanties, doncs, són discutibles. Us en poso un exemple.

—Endavant.

—Deixant de banda si el Suprem és competent o no, que és discutible, com és que Forcadell va al Suprem i la resta de la mesa al TSJC? Per què aquesta diferència? Amb l'agreujant que aquells que siguin jutjats al TSJC podran presentar un recurs contra la sentència, però on? Al Suprem, que és la instància que ha jutjat la resta. Sospitós. Dit això, s'imputen uns delictes que són en el grau extrem. El codi penal ha de ser l'últim recurs, però en aquest cas es fa servir de manera extrema. S'imputen rebel·lió, sedició... tot això ha de caure. Veurem com s'analitzen les proves.

Jurídicament, la rebel·lió caurà i crec que la sedició també

El Suprem té por del Tribunal Europeu dels Drets Humans

—No serà un judici just.

—Crec que es vulnera l'article 6 del conveni europeu dels drets humans, però no és pas l'única vulneració. S'ha criminalitzat el dret de protesta, però la presó preventiva és una de les coses més flagrants. És una barbaritat. Més enllà de l'impacte humà, que és enorme, també té una repercussió molt greu sobre el dret de defensa. Aquest empresonament incompleix tots els paràmetres que fixa el Tribunal Europeu dels Drets Humans. Els drets dels detinguts s'engloben en l'article 5. També es vulneren la llibertat d'expressió –article 10–, el dret de participació –article 3 del protocol addicional número 1– i el dret de manifestació –article 9.

—Preveieu una vista oral pulcra en les formes?

—Tothom està pendent d'aquest judici i això obliga a una gran pulcritud. Penseu que hi haurà observadors com Amnistia Internacional, que és molt important. Només cal escoltar el recel de la fiscal general a la seva presència. D'una altra banda, el magistrat Manuel Marchena està molt qüestionat i crec que mirarà de ser molt purista, molt garant. Deixarà que la gent s'expressi i s'esplai, no crec que caigui en el parany de fer cap barbaritat, però això no esborra que la instrucció ja és contaminada.

—Per què és tan important la presència d'observadors?

—El sol fet que hi siguin és important. Normalment, les observacions es fan al sud de la Mediterrània o en estats de l'Amèrica Llatina. Per a la jurisdicció espanyola és un clatellot la presència d'Euromed, Amnistia Internacional, Human Rights Watch, l'American Bar Association o la federació internacional dels drets humans. L'interès que tenen en la causa la posa en qüestió, però també serveix de garantia perquè el procediment que comença compleixi els requisits internacionals.

—Què fareu a l'Institut de Drets Humans de Catalunya?

—Mirarem de coordinar-nos amb els observadors per a produir documents. I els que vinguin de l'estranger els ajudarem a informar-se i sobretot els resol-drem dubtes relacionats amb qüestions procedimentals. En cap cas no provarem de condicionar-los. La independència dels observadors és sagrada i, per tant, s'han de poder pronunciar en un sentit o un altre. Cal tenir un compte que un document final o un pronunciament d'aquests observadors pot ser molt important quan la causa arribi a Estrasburg.

—El trasllat dels presos polítics és im-minent. És un dels punts més foscs de l'estat espanyol?

—Ho és. La primera condemna del TEDH contra Espanya és pel cas Bultó, en què el tribunal retreu la manera com es van traslladar els condemnats Francesc Xavier Barberà, Antoni Messegué i Ferran Jabardo. Tots tres van ser conduïts de Barcelona a Madrid, on van declarar el mateix dia. Quan tu parles del dret de defensa hi ha el vessant jurídic, però també les condicions físiques de les persones. Els presos tenen el dret de ser tractats amb dignitat. Això implica descans i bona alimentació. El trasllat a Madrid serà el més dur de tots i el que fa més por. Però, igualment, una volta a Soto del Real i Alcalá Meco, cal tenir en compte les afectacions del trasllat diari de la presó al calabós de l'Audiència i després al Suprem, on faran jornades maratonianes de matí i tarda. Després una altra vegada cap al calabós i cap a la presó. A quina hora es llevaran? Es-morzararan? La presó no és cap bar. Com dinaran? A quina hora hi tornaran, a la presó? Tindran temps de preparar la defensa i descansar? La cosa més lògica seria que durant el judici fossin alliberats. És l'única manera de garantir-ne la integritat i el dret de defensa.

—La presó preventiva és una oportu-nitat perduda en les instàncies inter-nacionals?

—Jo no ho diria així, però sí que és cert que es van presentar demandes al grup de treball de detencions arbitràries de

l'ONU per aconseguir l'alliberament dels presos i, mesos després, a les portes del judici, encara no s'ha pronunciat. Quan es pronunciï ajudarà a engreixar l'expedient en la demanda al TEDH i tindrà efectes pràctics. Crec que les defenses havien d'haver vist abans que aquesta causa acabaria a Estrasburg. Ara s'ha començat a al·legar jurisprudència del TEDH, però s'havia d'haver fet des del principi.

—Per què no es va denunciar la presó preventiva al TEDH?

—Això no ho sé. Però una demanda sobre la presó preventiva al grup de treball és incompatible amb una d'igual a Estrasburg. I aquí s'han encallat. Sempre es va dir que el grup resoldria amb celeritat, però no ha fet. De totes maneres, s'acabarà condemnant Espanya per la presó preventiva perquè no compleix el conveni europeu de drets humans.

—A Estrasburg s'ha de fer una macro-causa, quan hi hagi sentència?

—Primer de tot, s'ha d'esgotar la via interna. S'ha de presentar un recurs d'empara al TC i un cop s'hagi pronunciat es pot anar al TEDH. Sobre la macro-causa... dependrà de la coordinació dels advocats, si presenten el mateix recurs o un de diferent cada un. Però la cosa més normal és que el TEDH els englobi tots en un mateix cas. Però hi ha un detall, fent una mica de política-ficció, que ho pot entrebancar.

—Quin?

—Els indults. Al TEDH només hi poden anar individus que han estat víctimes d'una vulneració dels seus drets. Si els condemnats accepten l'indult del govern espanyol, ja no seran víctimes perquè hauran admès la culpa; per tant, la porta d'Estrasburg es tanca. De totes maneres, en el cas que l'indult només l'accepti un, també condicionarà la resta, perquè arribarà al TEDH una causa en la qual algun dels condemnats han admès un fet delictiu.

—Algú acceptaria un indult? Santi Vila?

ALBERT SALAMÉ

—No ho sé, això us ho han de dir les defenses. Però vull ser positiu.

—En quin sentit?

—No crec que es condemni per rebel·lió i sedició.

—Què us ho fa pensar?

—El Suprem té por del Tribunal Europeu dels Drets Humans. Si ho fan, el clatellot d'Estrasburg serà monumental. Han arribat fins aquí i els han de jutjar, però jo crec que intentaran buscar una solució perquè el que arribi a Estrasburg no sigui rebel·lió i sedició. Mantinc una mica l'esperança en la justícia i que es desmuntaran totes aquestes proves manifestament insuficients. Així i tot, es retratarien, perquè parlem d'una presó preventiva de més d'un any justificada amb la rebel·lió i la sedició.

—Bona part de l'opinió política i mediàtica de l'estat espanyol farà implosió si passa això.

—Jo m'ho miro del vessant jurídic. S'han deixat portar massa per la política i ara cal cercar una solució jurídica.

—Però precisament la cúpula del poder judicial a Espanya és d'allò més polititzada.

—Certament, però cal un desenllaç per a aquesta història. El càlcul que es fa és el següent. Ho faig ara, faig caure la rebel·lió i la sedició, o d'aquí a un temps, que seran anys, Estrasburg et trinxarà.

—De quins terminis parlem perquè es pronunciï el TEDH?

—La sentència no arribarà abans de les eleccions del maig. No serà una sentència fàcil i podem parlar del setembre o l'octubre. Després d'això tens un termini de sis mesos per a presentar la demanda a Estrasburg. No és fàcil de fer. Això ja ens porta a la primavera del 2020. Si els condemnem a presó, es demanaran mesures cautelars perquè siguin alliberats, mentre s'estudia la demanda. Una

causa amb presos pot anar més ràpida, però parlem d'anys. En alguns casos Estrasburg ha tardat deu anys, però en aquest cas crec que es pronunciarà en un període de tres o quatre. De totes maneres, jo penso que ja seran al carrer quan es presenti la demanda al TEDH.

—Què voleu dir?

—Passaran coses. Anant molt malament, els poden condemnar per conspiració per la sedició, com diuen l'ex-fiscal José María Mena o l'ex-magistrat Ángel García Fontenet. Rebaixant els tipus penals, quan la demanda arribi al TEDH, ja haurien complert part de la condemna i serien fora. D'una altra banda, si no els condemnem per sedició i rebel·lió quin sentit té que siguin a la presó? Jurídicament, la rebel·lió caurà i crec que la sedició també. La violència no ha existit i la justificació que n'ha fet Llarena ha arribat a la caricatura. Com es pot dir que una manifestació de la Diada és violenta? No s'aguant.

—I els exiliats? Hauran d'esperar que prescriuin els delictes?

—Hi ha dues possibilitats. Segons la pitjor, no podran tornar fins que no hagin prescrit, però en cas que no hi hagi condemnes per rebel·lió, no té sentit que ells siguin jutjats per aquest delictes si tornen. Ara per ara estan a l'expectativa. Dit això, denegar el testimoni de Puigdemont durant el judici em sembla un error. Prives el procediment d'una prova fonamental i això ho tindrà en compte Estrasburg quan es faci càrrec del cas.

—El TEDH pot obligar Espanya a alliberar els presos polítics?

—Hi ha dues vies. En primer lloc quan es presenta la demanda al TEDH es poden demanar mesures cautelars com la llibertat dels presos. El tribunal les pot atorgar o denegar, però si les atorga, són de compliment obligat. El reglament del TEDH no ho especifica, però hi ha una sentència contra Turquia que dona la força d'obligatorietat de les mesures cautelars. L'altra via és que el TEDH dicti en la seva sentència que els presos han

de ser alliberats. La decisió és vinculant. Abans era més complicat, però d'ençà del 2015, amb la reforma de la llei d'enjuiciament criminal, s'especifica que una sentència d'Estrasburg és motiu per a revisar les sentències internes.

—Tot i l'ordre del TEDH, Turquia s'ha negat a alliberar l'opositor kurd Selahattin Demirtaş. Espanya també pot fer-ho?

—No, impossible. Bé van alliberar Inés del Río i tots els afectats per la doctrina Parot. No tindria sentit no fer-ho amb els presos d'ara.

—En cas de condemna contra Espanya, quina mena d'indemnització poden rebre els presos?

—Econòmica, però per molt que et paguin, ja has estat a la presó. La indemnització no és tant la possible reparació econòmica, sinó la clatellada que significa una sentència del TEDH contra l'estat per vulneracions de drets. En el sistema europeu la reparació tendeix a ser econòmica; en canvi, en el sistema interamericà la reparació és molt més àmplia.

—Com ara?

—S'ha arribat a demanar a l'estat que faci documentaris sobre els fets, que construeixi monuments que recordin les vulneracions o que es demanin disculpes públiques. Però reitero que ens hem de fixar en la sentència i no pas en la indemnització. Penseu que l'estat sol oferir diners per liquidar molts procediments. Si tu acceptes, s'acaba el cas. En la causa de l'1-O no passarà, però a vegades els denunciants estan en situacions econòmiques molt delicades.

—És una bona manera de maquillar les dades sobre possibles condemnes.

—En certa manera, sí, però també és veritat que arriben pocs casos al TEDH contra l'estat espanyol perquè en general no tenim ni punyetera idea del tribunal. Hi ha moltíssima gent que no sap que hi pot recórrer, però fins i tot a les facultats de dret hi ha ignorància.

Penso que les defenses havien d'haver vist abans que aquesta causa acabaria a Estrasburg

Penso que el Suprem mirarà de buscar una solució perquè a Estrasburg no hi arribi una condemna per rebel·lió i sedició

Nosaltres a la UB teníem una optativa sobre el TEDH que ja no hi és. Jutges, jutgesses, advocats i fiscals, passen per les facultats i no fan ni una assignatura sobre el tribunal. Hi ha poques sentències perquè hi ha poques demandes. Té més sentències el Regne Unit perquè és menys garant que Espanya? No, simplement tenen moltíssima més tradició jurídica que nosaltres.

—Hi ha molta ignorància sobre el TEDH, però no se n'havia parlat mai tant.

—Un exemple, quan el TC va impedir la investidura de Puigdemont, Roger Torrent va anunciar des del parlament que presentava una demanda al TEDH. Això és ignorància. El parlament no pot personar-se al tribunal perquè no és la víctima. Vulguem o no, el parlament és estat i no pot anar al TEDH. Falta cultura jurídica sobre aquest tribunal. ■

L'estratègia per a manipular el relat del judici contra l'1-O

'Fake news' L'estat prepara una estratègia per a manipular el relat del judici contra el Primer d'Octubre

Pedro Sánchez parla amb periodistes després d'una conferència de premsa a la Moncloa. EFE

REDACCIÓ

Quan Josep Borrell va començar a ocupar la cartera d'Afers Estrangers espanyola, no va dubtar a reconèixer que l'independentisme català havia sabut imposar el seu discurs a escala internacional. En una franquesa difícil de presenciar en Borrell –i que també li va ser-

vir per a criticar el ministre sortint–, va afirmar que la imatge d'Espanya havia estat 'seriosament danyada sobretot a Europa i al món anglosaxó'; i que la 'propaganda' de l'independentisme català l'obligava a dedicar part del seu temps i energia a corregir aquest missatge. És a partir d'aquesta necessitat que s'ha d'interpretar la campanya que prepara el govern espanyol, i concretament, el

Ministeri d'Afers Estrangers, per a combatre el discurs de l'independentisme i de les defenses dels presos polítics en el judici a l'1-O.

Aquesta ofensiva que tant esbombava Borrell, la comandarà Irene Lozano, secretària d'estat de l'Espanya Global. Aquesta institució és la versió socialista de la Marca Espanya –com ho demostra el nom de la seva web–, de la qual, per a acabar-ho d'adobar,

Aquesta ofensiva que tant esbombava Borrell, la comandarà Irene Lozano, secretària d'estat de l'Espanya Global

Josep Borrell saluda Irene Lozano després d'haver estat nomenada secretària d'estat de l'Espanya Global. EFE

formen part institucions com els ajuntaments de València i Barcelona i el FC Barcelona. Ex-diputada del PSOE i rescatada per Pedro Sánchez durant la seva campanya, Lozano treballa d'ençà del mes d'octubre passat difonent els avantatges i les oportunitats que ofereix l'estat espanyol.

Però ara, amb el judici a tocar, se centra exclusivament a contrarestar 'la desinformació independentista', perquè, segons paraules de Lozano, 'quan la desinformació trenca la convivència, la democràcia és amenaçada'. I no dubta a definir el procés de 'fake news gegantina'.

Aquestes declaracions evidencien la preocupació de l'estat espanyol per la manera com es difondrà el judici a escala internacional. De fet, Lozano no se n'amaga i ahir reconeixia: 'La reputació d'Espanya és per primera vegada una política d'estat.'

Ahir era a Brussel·les, on es va reunir amb Margaritis Schinas, portaveu de la Comissió Europea, i Jaume Duch, portaveu i director general de Comunicació del Parlament Europeu. Aquest darrer és una peça important en la maquinària de l'estat espanyol per a mitigar l'efecte del procés a l'eurocambra, com explicava aquest article de Josep Casulleras.

En el periple per a defensar la reputació espanyola, avui anirà a Londres, on demanarà als residents espanyols que s'afegeixin a la promoció d'una 'Espanya democràtica, moderna, solidària, profundament europeista i preparada per a contribuir a la governança global', segons que ha dit.

El Suprem també vol explicar-se

El poder judicial espanyol, concretament el Tribunal

El Suprem també es prepara per combatre el discurs independentista durant el judici oral

Suprem, també es prepara per combatre el discurs independentista durant el judici oral. Vol defensar la seva reputació, malmesa després del cop etzibat per la justícia belga i l'alemanya, que li van denegar les euroordres sobre els presos. Fonts d'algunes defenses dels acusats expliquen a VilaWeb que el tribunal podria destinar personal a atendre els mitjans internacionals que tinguin dubtes sobre el procediment. TV3, fins i tot, precisa que

preparen un argumentari en anglès i en francès per a repartir entre els corresponents.

'És curiós perquè sempre són la defensa i l'acusació, que volen donar la seva versió. En aquest judici veurem com el tribunal es defensa davant la premsa', explica una font dels advocats defensors. Aquesta preparació del Suprem espanyol fa entenedores unes declaracions de Lozano: 'Em consta que el poder judicial està molt ben preparat per a explicar a la premsa espanyola i estrangera què passa de debò, en termes jurídics i tècnics, perquè és previsible que tractin de desinformar, de fer males interpretacions de qüestions processals per augmentar el victimisme.' Així doncs, la batalla pel relat internacional es preveu intensa durant els tres mesos que durarà el judici. ■

ANNA CABRÉ

‘Tothom qui entra a Catalunya, tard o d’hora, es fa català, i tothom qui en surt deixa de ser-ho’

Entrevista a la demògrafa, ara que es compleixen vint anys de l’obra ‘El sistema català de reproducció’

ADIVA KOENIGSBERG

ANDREU BARNILS

La doctora en Geografia Anna Cabré (1943) és una de les persones sàvies d’aquest país. Va estudiar ciències polítiques i demografia a l’IEDES (Institut d’Estudis de Desenvolupament Econòmic i Social) de la Sorbona i a l’Institut de Demografia de la Universitat París. També fou professora

d’anàlisi demogràfica a les universitats de Montreal (1969), Chicago (1969), la Sorbona (1970), Nanterre (1970-1978) i al Col·legi de Mèxic (1973 i 1981). Experta en prospectiva demogràfica, quan va tornar després d’anys fora, va impulsar el Centre d’Estudis Demogràfics de Catalunya, que dirigí, i on encara té despatx.

‘Però ara ja no el dirigeixo, perquè és en molt bones mans.’ Cabré és autora de *El sistema català de reproducció* (1999), obra cabdal per a entendre la manera com els catalans es reproduïen, traspassen la seva cultura i per què en cerquen activament de nous. Cabré es basava en l’estudi de les cent cinc generacions que

A Catalunya, no hi ha hagut mai més d'una tercera part de la gent nascuda fora

Els tres estatuts d'autonomia han estat votats els moments en què hi ha hagut més nascuts fora

van del 1856 al 1960. Fa poques setmanes l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) va invitar-la a revisitar l'obra, ara que complia vint anys. Va fer una conferència (**vídeo**) sobre demografia catalana i identitat que encara ara es comenta. En aquesta entrevista en parlem, i a fons, però a més té prou temps per a parlar de la seva intensa vida, de la seva lúcida visió del món, d'homes, dones i herències, i de la independència de Catalunya que, juntament amb el Maig del 1968 francès, li ha fet sentir la història com mai, i en primera persona.

—**A El sistema català de reproducció dieu que el 50% de cada generació de catalans ho són de naixement i que l'altre 50% són producte de la immigració.**

—Jo vaig fer l'estudi amb les cent cinc generacions del segle XX, i sí. La idea és que en una part important dels nous catalans són producte de la immigració. Hi ha grans onades immigratòries als anys vint, als anys seixanta i, quan em pensava que ja no en vindrien més, arriba la del segle XXI.

—**Un any clau és el 1964.**

—Josep Antoni Vandellòs i Solà (que, per cert, tenia dues àvies no catalanes, però com que els avis ho eren, té aquests cognoms), en el seu llibre *Catalunya, poble decadent*, que ha estat de referència fins i tot de polítics importants, va dir que la nostra fecunditat era insuficient per a mantenir el poble català. I que si això continuava així o pitjor, 'dia vindrà que Catalunya estarà plena de gent, però no seran catalans'. Tenia una visió pròpia dels anys trenta, ètnica, i que tenien els de dretes, els d'esquerrres i els de tots colors. Eren mals moments per a la cosa de la tolerància ètnica. Doncs, vist des del seu punt de vista, aquell dia va arribar exactament el 1964. Jo vaig començar a fer els càlculs de natalitat i fecunditat de l'any 1900 en endavant. I el 1964 a Catalunya hi havia el doble de gent que no podies esperar. 2, 2 milions eren fruit dels naixements i 2,2 milions de la immigració del segle XX. Ho dic de memòria.

—**L'any 1964 la meitat dels catalans eren nascuts fora.**

—S'ha d'anar amb compte. Dic 'fruit de la immigració'. No dic 'nascuts fora'. De fet, a Catalunya, no hi ha hagut mai més d'una tercera part de la gent nascuda fora. Jo en parlava, d'aquesta meitat, amb Jordi Pujol. 'Mireu, president, vós un dia vau dir que l'àvia de la senyora Ferrussola era aragonesa, arribada al segle XX. Per tant, aquest 25% de migrant de la Marta Ferrussola també compta.' (El rebesavi Soley del president va arribar cap al 1812, francès de Napoleó. Aquest ja no el compto perquè jo calculo a partir del s. XX.) Els Pujols tenen set fills i tots tenen una vuitena part d'aragonesa. Comptem-ho: dels nou membres de la família Pujol, pare, mare i set fills, ens surt que 7,87 són catalans i 1,12 fruit de la immigració. I tots ben catalans, i nascuts aquí. I aquí no comptem els néts de Jordi Pujol, alguns de barrejats. Per tant, quan dic que el 50% de cada generació és fruit de la immigració, parlo d'això, no pas dels nascuts aquí.

—**I quins han estat els punts alts de persones nascudes fora?**

—El 1931, el 1976 i el 2008. Ja és casualitat que els tres estatuts d'autonomia sempre han estat votats els moments en què hi ha hagut més nascuts fora. Passa que al darrer molts no van poder votar perquè eren estrangers, però els altres dos sí que van poder votar-los. Estatuts que van passar amb majories considerables i poca oposició, perquè els qui no votaven que sí, no votaven que no: s'abstenien. El dia 21-D vaig parlar a la ràdio i vaig dir que els nous votants no havien estat mai tan autòctons com en aquell moment.

—**Perdoneu?**

—Més que mai, els votants del 21-D eren fills de pares nascuts a Catalunya. Per als nascuts el 1999, els qui eren de fora eren els avis, no pas els pares. I això ho van veure, els polítics. Albert Rivera demanava a la gent que recordés els avis; no va dir 'recordeu els pares', perquè els pares ja eren d'aquí. Això sí que és voler crear ètnia, voler que et defineixis

ADIVA KOENIGSBERG

**Si els immigrants
no vinguessin, els
aniríem a buscar**

a partir dels avis. I Pablo Iglesias va dir que la gent no s'havia d'averkonyir de tenir un avi extremeny i va rebre una gran allau de crítiques. Aquí ningú no s'averkonyeix dels avis de fora, perquè molts en tenim un. De pares, en canvi, molts ja són nascuts aquí.

—I com és que la llengua catalana es manté si a cada generació només el 50% de la població és nascuda a Catalunya?

—Perquè la llengua catalana és una mena de carnet d'identitat del nouvingut. També ho són els castells, o el pa amb tomàquet. Recordo una vegada que en una fàbrica a Osona va haver-hi una expulsió de magrebins, i el germà d'un va sortir parlant per la televisió. I l'àvia d'una coneguda va dir: 'No els poden fer fora. Aquest és un moro català!' Era un 'moro català' perquè parlava en català. A Suïssa va passar un incident racista en un cantó suís. I la premsa destacava el fet que haguessin agredit el noi mestís tot i que parlava l'alemany amb l'accent del cantó. 'On s'és vist!' Aquesta adopció de signes identitaris dona un dret d'autoidentificació, que és voluntari i que no imprimeix

caràcter. Pots parlar en català, o parlar en castellà; pots menjar pa amb tomàquet, o pa amb mantega. Per això, quan la gent s'adreça d'entrada amb algú en castellà, molts se senten discriminats. Vol dir que el veus com un estranger, i no els agrada. Per a molta gent, que els parlin en català és considerat una deferència, perquè vol dir que el consideres d'aquí.

—La llengua com a carnet d'identitat. No tots els pobles fan igual?

—Hi ha pobles que defineixen la identitat basant-se en la sang, i uns altres en la terra. Nosaltres no som de sang, som de terra. Els teus fills, si viuen aquí, seran catalans. Els meus néts, que viuen a Ginebra i els Estats Units, no seran catalans. Per molt que ells es preocupin de tenir els papers, si no parlen el català i viuen fora... La condició de català es perd quan surts d'aquí. Diguem que el català que se'n va no deixa de ser català però no reproduceix catalans.

—I al revés?

—Tothom qui entra a Catalunya, tard o d'hora, es fa català. Tothom qui en surt,

tard o d'hora, deixa de ser-ho. La catalanitat té un espai, un lloc, digues-li Catalunya, els Països Catalans. En canvi, els pobles germànics durant molts anys es van moure pel centre d'Europa, amb grans migracions, i continuaven essent germànics. Canviaven de lloc i no passava res. Poble més basat en la sang. Però si nosaltres ens baséssim en la sang, no quedarien catalans ni la llengua catalana. Som barreja, i la immigració forma part del sistema català de reproducció. És endogen. No és que siguem aquí tolerants amb uns i quan han vingut els hem oberts els braços, no. Si no vinguessin, els aniríem a buscar. Els necessitem pel seu vessant econòmic, sociològic, per molts vessants. I una particularitat és amb quina freqüència els catalans es casen amb gent de fora, molta gent.

—Vós, per exemple.

—Sí, dos cops. I tu.

—I Carles Puigdemont.

—I els meus fills. Molta gent, molta.

—L'altre dia, un antropòleg em deia que els catalans cerquen unes nacionalitats

per a casar-se i les catalanes unes altres. Homes i dones no triem els mateixos estrangers com a parella.

—Jo aquí tinc una teoria. És una frase que m'atribueixen a mi, però que no és meva. L'he tret de no sé qui. Com que ve el 8 de març, te l'explico. La frase diu que les dones cerquen homes que encara no existeixen i que els homes cerquen dones que ja han deixat d'existir.

—Expliqueu-m'ho bé, això, ara.

—Els homes cerquen dones de fora i que siguin més tradicionals que les que poden trobar de dins. I les dones cerquen homes de fora més igualitaris dels que poden trobar dins, això vol dir. Per això hi ha molts homes que es casen amb llatinoamericanes, on les societats són més tradicionals. Cerquen dones que aquí ja no existeixen. En qualsevol cas, ens barregem. I això és un gran element de cohesió.

—Una xifra que m'ha impressionat: 1,37‰.

—L'any 1850 els catalans érem l'1,37‰ de la població mundial. I ara, després de tota l'esclat demogràfic i d'haver batut, els catalans, rècords de baixa fecunditat a escala mundial, resulta que, després d'aquesta dissonància, en aquests moments nosaltres som... una xifra similar. Som 7,5 milions, i la població mundial és de 7.500 milions. Som de l'ordre de l'1‰. O sigui que mantenim una quota de l'ordre similar, cosa que no passa a França, ni a Espanya. Tots aquests baixen. I nosaltres no.

—Vós teniu cap arbre genealògic fet?

—Sí, del 1567. I el primer nom que surt és Joan Piera, teixidor de lli, francès. Casat a Sarrià amb Antònia, filla de Miquel Jaumira, pagès a Terrassa. Jo he arribat a saber els cognoms fins als rebesavis: setze, tots noms catalans menys un, Maria Sancho. Nascuda a la Torre de Fontaubella. Si tu cerques, si tu grates, a un que diu que és català de soca-rel i que no té res a veure amb els espanyols del segle XX, segurament té a veure amb els francesos o occitans del segle XIX. La

ADIVA KOENIGSBERG

majoria tenim francesos per tots quatre costats. Trobaràs algun Duran, i Gaudí, i Bertran. En canvi, Garcia pot ser català. Hi ha un poble a la Rivera d'Ebre que es diu Garcia i n'hi ha de documentats a Catalunya des del segle XV. En canvi, llavors no hi ha Gaudís documentats. Els catalans, genèticament, no existeixen. Els bascs, sí que pots dir que tenen l'Rh negatiu. Però els catalans no tenim cap entitat genètica. Som barreja, com els guaicurús mbayá.

—Els guaicurús mbayá? Qui són?

—Llegit als *Tristos Tròpics*, de Lévi-Strauss, aquest és un cas molt extrem. És un poble amb continuïtat que pràcticament no es reproduïx. Els viatgers del segle XVI, XVIII, i XX els descriuen igual. Però, en canvi, segons Lévi-Strauss, el 90% dels fills de cada generació no eren seus.

—I de qui eren, els fills?

—Eren adoptats de pobles del voltant, no tan sofisticats i artistes com ells. Genèti-

cament, els guaicurús són un compendi dels tres pobles, tal com podries dir que un català d'avui és un compendi d'andalús, aragonès, o nord-americà. Els nous catalans parlen català, i els nous guaicurús mbayá feien els dibuixos a la pell, tan característics del seu nou poble, que aprenien de petits. Per això, durant segles, els viatgers continuaven veient el mateix poble, amb els mateixos dibuixos a la pell.

—I per què ho feien, això d'adoptar fills dels altres?

—Lévi-Strauss deia que la societat dels guaicurús estava molt preocupada pel seu estatus i per no baixar de categoria. I no es podien casar, gairebé, perquè segons amb qui et casaves pujaves o baixaves de classe social. Per evitar un mal enteniment intern, fan un racisme a la inversa. L'adopció sistemàtica de fills estrangers i fins i tot enemics. I així s'estalvien tots els malentesos de classe relacionats amb el matrimoni i els fills.

—Quina relació hi ha entre fills i classe?

—Pensa en els hereus. El règim dels hereus, per als anarquistes, era la pitjor cosa que hi havia després del clero. Tots els qui havien vingut a treballar a Barcelona no eren hereus. Tots eren cabalers, que, amb les teories igualitàries, se sentien espoliats. El 1880 va anar d'un pèl que no desapareixen, els hereus. I al final va venir la consolidació del dret civil català, que dona llibertat testamentària i es van poder mantenir els hereus. Però a molts llocs les mares es negaven a deixar-ho tot a l'hereu. Van començar a deixar el dot a alguns altres i es va crear un gran esvalotament. A França va passar un altre cas. Napoleó va imposar el repartiment igualitari entre fills. Tots els fills rebien igual i això era una catàstrofe. Com dividies igualitàriament un mas? Solució: només en tindrem un. I sí, sí, al sud de França es va començar a tenir només un fill, i fora problema. Tot això es feia per salvar la propietat, la classe. Tot allò que volien evitar els guaicurús mbyá.

—I el model català del sud, quin era, respecte dels fills?

—La parella: l'hereu, i la germana. Germana que s'havien de treure del damunt, col·locar. Se'n diu 'col·locar les filles'. I els cabalers. A cada família només hi havia una entrada de diners frescs, quan es casava l'hereu. Hereu que, si podia, es casava amb una dona del mateix nivell social o superior. I així aportava un bon dot. Això crea el sistema, a Catalunya, d'hipogàmia. Les dones es casen cap avall, socialment, no cap amunt. Hipogàmia femenina. Normalment, els pares d'ella, els sogres, solien a estar una mica millor de diners. Per això hi ha una aliança catalana entre l'home i els seus sogres. Això fomenta l'ascensor social per la via del matrimoni. A molts més llocs tenen hipergàmia femenina: els més pobres regalen les filles cap a dalt. Aquí no. Quan a Catalunya et fumes un puro, i ben còmode al sofà, dius 'sembla que siguis a cal sogre'.

—Déu meu. Ara entenc d'on ve la frase!

—El sogre té sofà, diners, comoditats. I el veus el diumenge i prou. Els hereus vivien a casa i visitaven els sogres, més rics, el diumenge. A Castella, en canvi, els

homes van a viure a casa la dona. Viuen a casa la sogra. Tots els acudits castellans sobre la sogra, i com de dolenta és, són acudits castellans. Recordo una amiga castellana que em deia: 'Pobres, les catalanes, que s'han de casar perquè no hereten!' A vegades la visió de l'altre és molt esclaridora. 'Les dones castellanes', deia ella, 'com que heretem tant o més que els nostres germans ens podem fer monges, funcionàries, i viure en un piset a Madrid tranquil·lament, sense haver de casar-nos.' El sistema castellà és un sistema matriarcal, a diferència del català, que és molt més patriarcal que no es pugui imaginar. Tot per a l'hereu mascle.

—La vostra mare, a què es dedicava?

—La meua mare era mestressa de casa. Però havia fet de comptable, de jove. I d'ençà que vaig néixer jo, a casa. I el meu pare, comptable, i va ser-ho després bastant temps. Després es va dedicar a la importació i exportació de marbres.

—Quan teníeu 17 anys vau anar als Estats Units. Per què?

—Perquè treballava de dia, feia el baixillerat nocturn al Maragall i al meu costat seia una noia que hi havia estat un any abans, en aquest programa. I vaig anar-hi un any.

—I perquè vau anar a parar a França?

—Perquè tenia una parella que es va haver d'exiliar l'any 1962, per culpa de les vagues d'Astúries. La policia va agafar un munt de cartes meves, fins i tot dels Estats Units, i una en què enviava deu dòlars per a la causa. Van considerar oportú, la parella i el meu pare, que no posés els peus aquí. I així van ser setze anys. I si em preguntes com és que vaig anar a Mèxic, et diré perquè era companya d'una mexicana, a França, que ens partíem les classes i vam fer mig any cadascuna. Una vegada que explicava tot això a Ràdio Barcelonam el periodista va dir: 'Escolteu, vós no heu decidit mai res! Vós heu fet sempre les coses perquè heu tingut algú al costat!' 'Doncs mireu, deu ser això, ara que ho dieu', aquesta és la millor resposta que et puc donar.

ADIVA KOENIGSBERG

ADIVA KOENIGSBERG

—I a França, què hi vau fer?

—Jo vaig viure setze anys a França. Els meus fills hi van néixer. Allà vaig estudiar, primer de refugiada, sempre amb beques franceses. I em van tractar molt bé, vaig ser professora ajudant a la universitat, i sempre vaig trobar gent que es preocupava per mi. Doncs el dia que vaig anar-me'n de França no em vaig recordar mai més d'ells. I ara, amb la retrospectiva que et dona l'edat, considero que he estat molt injusta amb França i els francesos. Em van donar molt i no ho he apreciat convenientment.

—Per què?

—Perquè estava amb fantasies de retorn, intentant mantenir la identitat com fos. Quan vam tornar, el nen entrava a la porteria i deia 'bonjour, madame'. Ho vaig plantar tot, tenia lloc a la universitat, i vaig tornar amb una mà al davant i l'altra al darrere, amb el desgavell que hi havia a la fi del franquisme. Era un moment de transició, amb els valors

d'abans que ja no valien i els nous no havien arribat. No n'estic orgullosa, d'haver tornat amb una filla de tretze anys en aquest moment. Pobra. Però mira, la meua filla i jo no havíem parlat mai en català, parlàvem en francès la majoria del temps. I en castellà al setembre, quan tornava de veure els avis. Doncs a tretze anys, un cop aquí, en qüestió de tres setmanes ja parlàvem català entre nosaltres, i fins ara. Ella va arribar a 13 anys i se'n va anar a 27. I els meus néts són clarament suïssos, ara. I el fill, el tinc als Estats Units, i els néts amb passaport nord-americà.

—La independència, com la veieu?

—Jo ara tinc la sensació total de fer història, que és una cosa que només la vaig sentir el Maig del 1968, a París. Allò que anaves pel boulevard Saint Michel i veies grupets de gent gran, joves barbutos, i un amb la baguet, que discutien de política. Un policia amagat, rere un arbre s'ho mirava i deies, 'això és his-

tòria'. Fins aleshores per mi la història era la guerra civil o la mundial, darrere. Però aleshores jo era en la història. I ara i aquí, això també és història, i potentíssima. Per mi, molt més potent que la del Maig del 1968. Molt més. Jo diria que una part important dels meus dies són llegir les notícies vejam què. I intentar pensar per mi mateixa, que és allò que sempre m'ha agradat de fer i intentar esbrinar què passa, quines coses són de debò, quina teatralització hi ha i quina no. Intentar posar-hi ordre. I no ho aconseguixo.

—La independència de Catalunya podria canviar el sistema català de reproducció?

—No tindria per què, però és molt difícil de dir-ho. La qüestió és si la gent volgués anar-se'n corrents o volgués entrar dins, amb la independència. Perquè aquí suposadament han de passar tots els desastres i no conec ningú que se'n vagi. I sí que conec gent de fora

que, amb broma o no, està disposada a treure's la nacionalitat catalana. Però vaja, no crec que em toqui intervenir-hi gaire, en això.

—Què voleu dir?

—Què vols que et digui. Quan veig persones de la meua edat, setanta-cinc anys, que es presenten a les batllies o algunes altres que van fent mal pel món tancant delegacions, penso, 'i aquests no podrien estar tranquil·lament jubilats, i que els joves facin la seva feina?' Sí que hi ha una cosa que vull dir. Com que confio en això, crec que Catalunya serà un lloc molt agradable i que molta gent hi voldrà venir. I una altra cosa, et volia dir: a mi, la situació actual em fa reviure temps en què feia molt que no pensava; la postguerra.

—La postguerra?

—La postguerra. Jo, la postguerra, l'experimento cada dia, ara. Sóc nascuda el 1943. I en aquell temps tu sabies que no havies de passar a prop d'un policia, que no havies de parlar en català a prop d'algú que no fos de tota confiança, que el veí del tercer pis era de la Falange. I com a criatura que era, treia conclusions, que els perillosos eren els benestants, rics, i que parlaven castellà. I que els pobres, i que parlaven castellà, no eren perillosos. O la presència continua, cada diumenge, a casa la meua àvia, per parlar de la guerra. Sempre. I ara quan els meus néts nord-americans em demanen que els expliqui una *true terrible story, very scary one*, només he de recordar les que m'explicaven a mi. Les històries dels bombardaments, i les bombes del Coliseu, i les de la fam, i de les cremes d'esglésies, i de la ràdio. De la guerra del front, no en sentia parlar gaire. Jo sospitava que hi havia alguna cosa estranya.

—Quina?

—Jo em demanava, 'com pot ser que perdéssim la guerra, si nosaltres som tots, i ells tan pocs'. Al meu voltant, excepte dos, tots eren republicans. I preguntava, 'papa, tu has matat algú

a la guerra?' I ell em deia: 'No. Era a intendència.' 'Tiet, vas matar algú a la guerra?' 'No. Jo vaig ser presoner des del primer dia.' L'altre tiet, tampoc no havia matat, tu. 'I és clar que vam perdre, tots els qui anaven a la guerra no mataben ningú!' Això pensava jo.

—Haha!

—I després hi ha la història de Ràdio Sevilla. El meu avi no deixava que l'escoltessin, però en aquella ràdio es deien quins diners Franco considerava legals i quins no. A casa, quan anaven a treballar, que eren cinc, i gent de classe treballadora, portaven els diners al coll. Penjats al coll perquè, si es quedaven sense família ni casa per un bombardament, tots fossin independents. I aquest va ser el problema. Que Franco va reconèixer tots els diners que hi havia dins els bancs. Però els de fora, no. I aquestes històries les escoltaves una vegada i una altra. Una vegada i una altra, a casa l'àvia. Però després hi havia una història que es deia així, com qui no vol la cosa, que era la divisió.

—La divisió?

—Sí. La divisió pròpia. Els fets del maig del 37, a la ronda de Sant Pau, que es pelaven entre ells. Això era una cosa del 'tu ja m'entens'. No se'n parlava tan directament com de la resta d'històries, per fidelitat no en parlàvem gaire alt, de la divisió. No en parlàvem alegrement, de la divisió entre comunistes i anarquistes, no. Només recordo una vegada el meu avi anarquista que, quan li vaig treure el tema dels comunistes, es va sentir com un que cau a l'aigua i que els qui se li acosten li foten un cop de rem al cap! Però en general era més encoberta, la conversa. De la divisió, a casa, no se'n va parlar obertament fins a la transició. Fins aleshores, era vist com un signe de traïció.

—I ara?

—Ara, per la divisió real que hi ha, la divisió que existeix, tampoc no en parlem tant. No en parlem, no. També són sobreentesos. I m'hi fa pensar. ■

**Pobres, les catalanes,
que s'han de casar perquè
no hereten!**

**La llengua catalana és una
mena de carnet d'identitat
del nouvingut**

Cultura popular Les festes de l'ós del Vallespir

Festivals Al Caliu de les Paraules a València

Teatre 'La bona persona de Sezuan' al TNC

VilaWeb { Paper > 2-3/2/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

*La mostra de l'Arts Santa Mònica explica el
llegat del col·lectiu a partir de les seves cançons
més emblemàtiques*

DOTZE CANÇONS PER A COMMEMORAR ELS 50 ANYS DEL GRUP DE FOLK

Són conegudes especialment les de la comarca del Vallespir, però la festa segueix un patró molt similar a tot arreu. vw

ARLES INAUGURA EL CICLE DE LES FESTES DE L'ÓS DEL VALLESPÍR

Tradicions Tot i seguir un patró similar, la festa té moltes peculiaritats locals

REDACCIÓ

La Candelera és una festa situada al cor de l'hivern que moltes vegades serveix per a preveure el final del fred. Hi ha moltes creences populars lligades a aquesta celebració i una de les més esteses a muntanya és que l'ós es desperta de la letargia hivernal. Per això, a molts indrets del país es fan, per aquestes dates, les festes de l'ós. Són conegudes especialment les de la comarca del Vallespir, però la festa segueix un patró molt similar a tot arreu: un personatge es disfressa d'ós i es dedica a atemorir la població. Pel caràcter

festiu, molt sovint es vincula aquesta festa al cicle de Carnaval, però també va estretament lligada a la Candelera.

Ja fa anys que les tres festes de l'ós que es fan al Vallespir –Arles, Sant Llorenç de Cerdans i Prats de Molló– malden per entrar a la llista de Patrimoni Immaterial de la Humanitat de la Unesco. Aquest cap de setmana es fa la primera, la d'Arles, que dura dos dies. Tot i seguir un patró similar, la festa té particularitats a cada poble. A Arles representa que l'ós s'enamora d'una noia del poble anomenada Roseta i, quan vol anar a festejar-la, un caçador i la seva comitiva l'empaiten pels carrers i el maten. També hi entren en joc les botes i les tortugues, una colla

de personatges molt singulars amb un significat tot enigmàtic.

Després d'Arles, es faran festes de l'ós a Prats de Molló (24 de febrer) i a Sant Llorenç de Cerdans (3 de març). A Prats de Molló en lloc d'un ós n'hi ha tres: són tres joves del poble que es vesteixen amb pells i es pinten la cara de negre. Aquesta vegada hi intervenen uns 'barbers' vestits de blanc que quan atrapen els óssos els esquilen. Tancarà el cicle Sant Llorenç de Cerdans, on la festa es fa coincidir amb l'obertura del Carnaval a la vila. A més de la cacera de l'ós, també hi intervenen un seguit de personatges únics: la Monaca, el Vell i la Vella, els Botifarrons...

El Grup de Folk va posar els fonaments del rock i el folk que es va fer després. ACN

‘SI MIREU EL VENT D’ON VE’: DOTZE CANÇONS PER A COMMEMORAR ELS 50 ANYS DEL GRUP DE FOLK

Exposicions La mostra de l’Arts Santa Mònica explica el llegat del col·lectiu a partir de les seves cançons més emblemàtiques

REDACCIÓ

L’Arts Santa Mònica acaba d’estrenar l’exposició ‘Si mireu el vent d’on ve’, que fins al 24 de març mostrarà documentació i material gràfic i sonor sobre el Grup de Folk per commemorar el seu 50è aniversari. Comissariada per la revista Enderrock, l’exposició explica la història del col·lectiu destacant dotze cançons emblemàtiques que n’evocuen el llegat, com ara ‘Kumbaià’, ‘Les pometes’ i ‘Puff, el drac màgic’. El toc de color el posa el músic Jordi Batiste, ex-membre del grup, que ha il·lustrat cada cançó.

Maria del Mar Bonet, Ovidi Montllor i Jaume Sisa van ser alguns dels artistes que van formar part d’un col·lectiu que, malgrat la curta durada, va posar els fonaments del rock i el folk que es va fer després. El grup, que va néixer entre els moviments de la Nova Cançó i del rock català, va adaptar al català cançons folk

El Grup de Folk al Festival Folk a la Ciutadella, el 23 de maig de 1968. ARXIU JORDI ROURA

Els concerts que oferien sempre eren una gran festa, i és especialment recordat el que van oferir al parc de la Ciutadella el maig de 1968

d'arreu que avui encara són vigents. Lluís Gendrau, comissari de la mostra, ho explica així: 'Als anys seixanta, va néixer la Nova Cançó, però de seguida hi va haver un grup de gent que van buscar l'alternativa'.

Una mostra estructurada a partir de dotze cançons

Per això, tota la mostra es concep al voltant de les cançons més famoses que el Grup de Folk va traduir, versionar i interpretar. A partir de temes com ara 'Bella ciao', 'Escolta-ho en el vent', 'La cruel guerra', 'Els temps estan canviant', 'La vall del riu vermell', 'Les rondes de vi', 'No serem moguts', 'Si no em trobes

darrera l'autobús' i 'Vella xiruca', es fa un recorregut acompanyat de portades de discs, fotografies i cançoners populars editats.

Objectiu: col·lectivitzar les cançons

Un dels membres més actius del Grup de Folk, Jaume Arnella, recorda que aquells anys hi havia moltes ganes de crear i pujar dalt l'escenari, però sobretot de fer cantar la gent. Per això, explica que la intenció del Grup de Folk era col·lectivitzar les cançons i aportar una bona dosi d'animació, que en aquell moment en mancava molta. També recorda que el fenomen es va estendre com una taca d'oli i van sortir centenars de rèpliques

del Grup de Folk per tots els Països Catalans.

50 anys d'un grup i d'un concert mític

Jaume Arnella, Xesco Boix, Pau Riba i Jordi Pujol, Albert i Jordi Batiste, Sisa, Oriol Tramvia, Falsterbo 3, Jordi Roura, Consol i Ramon Casajoana, Gabriel Jaraba, Josep Maria Camarasa i Josep Molí també van ser membres canviants d'un col·lectiu que va estar actiu entre el 1967 i el 1968. Els concerts que oferien sempre eren una gran festa, i és especialment recordat el que van oferir al parc de la Ciutadella el maig de 1968. Va ser el primer festival a l'aire lliure del país, i amb el pas dels anys s'ha convertit en una cita mítica.

EL FESTIVAL **AL CALIU DE LES PARAULES** S'OBRE AL **RAP** COM A FORMA ORAL DE **MODERNITAT**

Festivals Reivindica la importància de la paraula amb concerts i rondalles a la vora del foc

REDACCIÓ

El festival Al Caliu de les Paraules, que es fa aquest cap de setmana al Museu Valencià d'Etnologia, s'obre per primera vegada al rap com a forma contemporània d'oralitat. El festival va néixer ara fa dos anys per reivindicar la importància de la paraula, després d'haver detectat la necessitat de la gent de retrobar-se amb la veu en viu i en directe. Per aquest motiu, organitza una trobada al voltant del foc en el qual, tal com es feia antigament, s'expliquen històries, contes, acudits i es canten cançons.

El rap, oralitat contemporània

Després de dos anys, el festival ha considerat oportú obrir-se a noves formes contemporànies d'oralitat i per això enguany incorpora artistes de rap. Aquest estil musical va néixer a final dels anys seixanta als barris pobres de Nova York sota un clima de violència. Tal com explica el museu, en aquell context els joves només tenien la paraula, al voltant del foc encès en un barril, per a desfogar-se i gaudir de moments d'oci en comunitat. Al voltant d'aquelles fogueres urbanes va néixer una nova manera d'explicar històries, de crear consciència i de compartir veritat, un fenomen que s'ha anat repetint des de temps ancestrals en les fogueres de les comunitats rurals.

Per això el rap s'ha incorporat en el repertori del festival d'enguany sense problemes. L'organització entén que

El festival es compon de tres actes i arrenca divendres amb contes de tot el món de la mà d'Estrella Ortiz. EP

no hi ha cap separació entre la tradició i la modernitat, perquè la transmissió oral ens parla tant del passat com del present.

Contes, cançons i llegendes a la vora del foc

El festival es compon de tres actes i arrenca divendres amb contes de tot el món de la mà d'Estrella Ortiz. Dissabte a les 19.00 es farà un concert de rap a càrrec dels grups Nascuts de la Terra

i Alfons el Blue i tot seguit començarà la vetllada 'Paraules al foc. Al caliu de les paraules'. Consta d'un sopar de pa i porta, al voltant d'una de les tres fogueres que s'encendran al pati del museu, amenitzat per tres rondallaires: Blai Senabre, Amparo Rico i el Gran Jordiet. La vetllada acabarà a les 23.30 amb un ressopó de mistela i panses i la narració de contes curts de la mà de narradors professionals i del públic que hi vulgui intervenir. **U**

LA FIRA DE LA CANDELERA DE MOLINS DE REI: UNA OPORTUNITAT DE TASTAR LA CORADELLA

Fires La fira és un dels esdeveniments més importants del poble i hi participen més de 900 expositors

Un plat de corandella. vw

REDACCIÓ

Durant tot el cap de setmana es fa a Molins de Rei la Fira de la Candelera. És un dels esdeveniments més importants del municipi, tant per l'antiguitat – ja fa 168 anys que es fa – com pel trànsit que implica: rep més de 300.000 visitants i la formen més de 900 expositors repartits per

diversos espais del poble. Per això, pel caràcter multidisciplinari de les activitats que acull, es coneix popularment com la 'fira de fires'.

Tot i que va començar com una fira de caràcter agrari, actualment s'hi poden trobar expositors d'àmbits tan diversos com ara l'agricultura, l'automobilisme, l'alimentació i l'artesania. Però la Fira de la Candelera no acaba al recinte firal. Durant tot el cap de setmana s'han or-

ganitzat activitats lúdiques, com ara el pregó amb què s'inicia l'esdeveniment, les jornades agràries, el típic esmorzar de traginers, els concursos, les exposicions, els concerts, els espectacles teatrals, etc.

Una oportunitat per a tastar la coradella

La gastronomia és un altre dels reclams de la Fira de la Candelera. Al recinte firal hi ha un espai destinat a la degustació de vins i als maridatges amb altres productes, com ara formatges o embotits. Però si hi ha una menja estrella de la Fira de la Candelera, és la coradella, un estofat de menuts de xai que antigament menjaven els traginers per esmorzar. I com que Molins de Rei és un poble tradicionalment emplaçat en un anar i venir de comerciants i transportistes, la menja va esdevenir emblemàtica de la vila.

Actualment, és difícil tastar la coradella fora dels dies de la fira, però mentre dura, hi ha diversos restaurants del poble que n'ofereixen. A més, l'any passat va començar una campanya per a modernitzar-la i animar la gent a fer-ne a casa. Per això se'n va llançar una versió embotida que es pot trobar en restaurants i comerços i també un receptari amb diverses versions del plat: amb forma d'hamburguesa, com a farcit d'uns raviolis, guarnint una coca de recapte, barrejada en un arròs de muntanya, acompanyant un cus-cus...

L'actriu Clara Segura és l'encarregada de posar-se a la pell de la protagonista, la bondadosa Xen Te. DAVID RUANO

BROGGI PORTA BRECHT I ELS LÍMITS DE LA BONDAT AL TNC AMB 'LA BONA PERSONA DE SEZUAN'

Teatre Clara Segura protagonitza la versió del clàssic estrenat el 1988

REDACCIÓ

Oriol Broggi acaba d'estrenar *La bona persona de Sezuan*, de Bertolt Brecht, a la Sala Gran del Teatre Nacional de Catalunya. El director, al capdavant de la companyia La Perla 29, recupera aquest text èpic de Brecht sobre la possibilitat de la bondat al món. A Broggi, que feia molts anys que no dirigia al TNC, li fa especial il·lusió tornar amb aquesta obra 'perquè a banda de tota la teorització que li dona Brecht hi ha un element molt bonic: una faula preciosa protagonitzada per la Xen Te'.

'A més, és una obra molt xinesa i alhora molt europeïtzada, amb una barreja que fa Brecht de coses que podrien passar ara.'

L'actriu Clara Segura és l'encarregada de posar-se a la pell de la protagonista, la bondadosa Xen Te. Joan Carreras s'encarrega del paper secundari de l'aviador Sun i la resta de del repartiment l'encapçalen Toni Gomila, com a aiguader Wang; Màrcia Cisteró com a senyora Xin i Mercè Pons en el paper de la propietària Mi Tzu. En aquesta producció, la música en directe hi té un pes molt destacat. Per això, el músic Joan Garriga ha creat una banda sonora per a l'ocasió que

Brecht obliga la protagonista a interpretar dos papers: el de Xen Te i el del cosí imaginari. DAVID RUANO

Ha estat un repte per a Clara Segura, que ha hagut de desplegar una gran quantitat de recursos

interpreta sobre l'escenari acompanyat de tres músics més.

Brecht, una Xina imaginària i la bondat

En una Xina imaginària, tres déus visiten el país a la recerca d'una bona persona. Satisfets d'haver conegut la jove Xen Te, que els ha acollit a casa seva, premien la noia amb diners a canvi que visqui sempre bondadosament. Gràcies a la petita fortuna que li han regalat, Xen Te deixarà la prostitució per obrir un estanc de tabac. Ben aviat, però, la misèria en què malviuen els seus conciutadans acabarà dificultant seriosament que pugui complir el mandat dels déus.

Amb aquesta obra emblemàtica del teatre èpic, Bertolt Brecht proposa una reflexió incòmoda. Quins són els

límits de les bones intencions, especialment quan aquestes no afronten les dificultats materials amb contundència i pragmatisme? Per això en un moment de l'obra *Xen Te*, desbordada per la maldat del món, es veu forçada a inventar-se un personatge –un cosí– que la defensa i posa límit al seu excés d'empatia. Amb aquest joc teatral, Brecht obliga la protagonista a interpretar dos papers: el de Xen Te i el del cosí imaginari.

Dos papers per a una sola actriu

Això ha estat un repte per a Clara Segura, que ha hagut de desplegar una gran quantitat de recursos. L'actriu també es mostra sorpresa per la gran riquesa de l'obra de Brecht, més enllà dels apriorismes i els clixés sobre un autor que s'ha analitzat tant. En aquest sentit, tant el

director del TNC, Xavier Albertí, com el traductor de l'obra, Feliu Formosa, reconeixen que Brecht no ha estat mai un autor fàcil i sovint hi ha la temptació de dir que ha passat de moda. Però per Albertí, Brecht és un dels pares del teatre del segle XX i un element clau de la teatralitat del nostre temps.

Un homenatge al muntatge de 1988

Amb aquesta versió de *La bona persona de Sezuàn*, Broggi vol retre homenatge a la mítica versió de l'obra que Fabià Puigserver va dirigir al Mercat de les Flors l'any 1988. Amb producció del Teatre Lliure, el poeta i dramaturg Feliu Formosa es va encarregar de la traducció del text de Brecht. Aleshores el paper protagonista l'interpretava l'actriu Anna Lizaran i el secundari, el de l'aviador Sun, Lluís Homar.

Viggo Mortensen i Mahershala Ali protagonitzen el film 'Green book'. IMDB

L'ASPIRANT ALS OSCAR 'GREEN BOOK' ARRIBA A LA GRAN PANTALLA

Green Book, un dels films amb més nominacions als premis Oscar, arriba aquest cap de setmana als cinemes. La cinta, dirigida per Peter Farrelly i amb Viggo Mortensen i Mahershala Ali en el repartiment, és una comèdia dramàtica. Situada als Estats Units a la dècada dels seixanta, narra la història entre un rude italoamericà del Bronx i un virtuós pianista afroamericà. També arriba a la gran pantalla *Verano del 84*, un film que ret homenatge al cinema fantàstic comercial de la dècada dels vuitanta protagonitzat per adolescents. La cartellera també deixa un espai a l'animació japonesa, amb l'estrena d'un nou film de Bola de Drac que es podrà veure doblat al català.

Green book

Direcció: Peter Farrelly. Intèrprets: Linda Cardellini; Viggo Mortensen, Mahershala Ali, Don Stark. Gènere: Comèdia.

Estats Units, dècada de 1960. Tony Vallelonga, un italoamericà rude i ple de prejudicis, ha de fer de xofer del pianista afroamericà Don Shirley, que està de ronda pels Estats Units. Tots dos hauran de fer front al racisme i als prejudicis, cosa que els obligarà a deixar de banda les diferències per sobreviure i prosperar en el viatge de la seva vida.

Summer of 84 Verano del 84

Direcció: François Simard, Anouk Whissell. Intèrprets: Tiera Skovbye, Shauna Johannesen, Susie Castillo; Graham Verchere, Judah Lewis, Caleb Emery. Gènere: Enjòlit.

Esbós: Un grup d'adolescents sospita que un agent de policia veí del barri on viuen és en realitat un assassí en sèrie. Decideixen que passaran l'estiu vigilant-lo, amb la intenció d'obtenir les proves que confirmi la seva teoria. Però a mesura que es van acostant a la veritat, també creix el perill que plana sobre les seves vides.

Dragon Ball Super: Broly

Direcció: Tatsuya Nagamine. Gènere: Animació.

La Terra gaudeix en pau de la celebració del Torneig del Poder. Però Goku continua entrenant i preparant-se, perquè sap que fora hi ha més superguerrers contra els quals haurà d'enfrontar-se. Un dia algú arriba a la Terra. És Broly, que resulta que és un supersayan amb un poder mai vist. En català.

Chacun pour tous Todos a una

Direcció: Vianney Lebasque. Intèrprets: Camélia Jordana, Nina Simonpoli-Barthelemy, Delphine Chuillot; Ahmed Sylla, Jean-Pierre Darroussin, Olivier Barthélémy. Gènere: Comèdia.

Martin, entrenador de l'equip francès de jugadors de bàsquet amb discapacitat intel·lectual, es troba en crisi. En plena preparació dels Jocs Paralímpics de Sydney, els seus millors jugadors l'abandonen. Com que es nega a perdre el subsidi que rep la federació, decideix de fer trampa per participar en la competició sigui com sigui.

Fa una colpidora dissecció d'una parella en descomposició, en el moment que ja han destruït l'amor i només queda el dolor

Marina Laboreo

'LA DANSA DE LA VENJANÇA' DE JORDI CASANOVAS

L'obra s'estrena el dia 8 al teatre Villarroel i el llibre surt dos dies abans a la col·lecció Dramaticles, editat per Comanegra i l'Institut del Teatre

REDACCIÓ

Poques vegades tenim la sort que un text teatral contemporani es publiqui i arribi a les llibreries coincidint amb l'estrena de l'obra. Però amb la nova peça del destacat dramaturg Jordi Casanovas, aquesta quadratura es donarà la setmana vinent. Casanovas estrenarà *La dansa de la venjança*, que es podrà veure a partir del 8 de febrer al teatre Villarroel, tot i que l'estrena oficial serà el dia 11. I a partir del dia 6, les llibreries ja disposaran del text, coeditat per Comanegra i l'Institut del Teatre, dins la col·lecció Dramaticles.

Jordi Casanovas és un home inquiet. Director i dramaturg de la companyia Flyhard, ha escrit més d'una trentena de textos, entre els quals destaquen: *Un home amb ulleres de pasta* (Sala Flyhard, 2010); *Sopar amb batalla* (Versus Teatre, 2010); *La Revolució* (la Villarroel, 2009);

premi Butaca al millor text teatral); *La Ruïna* (la Villarroel, 2008) i *City/Simcity* (Sala Beckett, 2007). Va escriure i dirigir *Una història catalana*, estrenada a la Sala Tallers el juny de 2011. També ha escrit i dirigit, entre més, *Pàtria*, *Ruz-Bárcenas*, *Vilafranca* i l'any passat va estrenar *Mala broma*. També va idear i coordinar el primer torneig de dramaturgia catalana al festival Temporada Alta.

Cada nova obra teatral de Jordi Casanovas genera expectació. Aquesta, a més, té l'atractiu dels protagonistes, els actors Laia Marull i Pablo Derqui. L'argument: una parella se separa després d'anys de matrimoni, però cap de les dues parts es conforma arreplegant-ne els pedaços. S'acusen l'un a l'altra d'haver destruït l'amor que els unia i de ser una mala influència per al fill menor d'edat, que es converteix en moneda de canvi per a la venjança.

Marina Laboreo, editora i directora de la col·lecció Dramaticles, explica:

'Estem molt contents d'incorporar el nom de Jordi Casanovas al catàleg de la col·lecció Dramaticles. *La dansa de la venjança* fa una colpidora dissecció d'una parella en descomposició, en el moment que ja han destruït l'amor i només queda el dolor. I la ràbia, l'enveja, els retrets, les ganes de venjança. En una sola escena de ritme progressiu i amb només dos personatges, assistim a un combat dialèctic que enfronta la parella fins a les últimes conseqüències... I que ens condueix a reflexionar sobre els límits de la civilització.'

'Aquesta és la primera vegada que fem coincidir la publicació d'una obra de la col·lecció amb la seva estrena als escenaris, en aquest cas a la Villarroel. Creiem que pot ser interessant per a crear complicitats entre els dos tipus de públics: els lectors i els espectadors. Si val la pena llegir el text abans o després de la representació ja és una altra qüestió, segurament un debat interessant.'

PASTÍS DE FORMATGE AMB LLIMONA I FRUITA

Els pastissos de la Cuina de la Neus, fins i deliciosos

Ingredients

- 1 terrina de 200 g de mató
- 1 terrina de 250 g de Philadelphia
- 200 g de sucre
- 4 iogurts grecs de llimona
- 4 ous
- 80 g Maizena
- 1 culleradeta de llevat Royal
- 1 llimona ratllada i el seu suc
- una mica de mantega i una cullerada de sucre per a untar el motlle
- fruita fresca variada
- 2 cullerades soperes de gelatina de poma

NEUS CUSCÓ

En un bol, batem els ous amb el sucre fins que blanquegi. Hi afegim el mató, el formatge Philadelphia, els iogurts, la ratlladura de llimona i el seu suc, la Maizena, el llevat Royal i ho batem tot ben batut.

En un motlle de 24 cm, untat amb mantega i sucre, posem la pasta i l'enfornem a 180°, amb el forn ja calent. Deixem que cogui de 40 a 45 minuts. Quan l'escudats surti net, ja és cuit. El deixem refredar. Podem fer aquest pastís d'un dia per l'altre.

Un cop fred, tallem la fruita i anem guarnint el pastís. Desfem la gelatina al microones amb dues cullerades d'aigua. Pintem la fruita amb un pinzell amb la gelatina de poma. Un cop pintat, deixem el pastís a la nevera fins al moment de servir.

Advertiment del britànic The Times a Espanya: 'Els 12 catalans: la Inquisició espanyola'

Debat intens i frustrant a la London School of Economics sobre el futur de l'independentisme català

#BonDia, la campanya de l'OCB per a promoure l'ús social del català

Morera planta cara a Toni Cantó i a la proposta de reprovació presentada per Ciutadans

Pengen un llaç groc gegant a la Seu de Palma